

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 6/2006

Cena \$ 2.50

JUNE 2006

Chrám sv. Petra v Římě

Chrám sv. Petra je centrem katolického křesťanstva a má přednost před všemi ostatními evropskými chrámy. Bazilika sv. Petra ve Vatikánu (San Pietro in Vaticano) je jednou ze čtyř římských patriarchálních bazilik a Vatikán je dnes sídlem papeže.

První bazilika byla postavena za císaře Konstantina na místě původně pohanického pohřebiště nedaleko Neronova cirku, kde byl podle tradice pohřben po svém umučení v roce 67 sv. Petr a kde stála již v polovině 2. století nejstarší pamětní stavba tzv. tropaion, znamení vítězství, (modlitební prostor kolem apoštola hrobu), kam putovali křesťané. Tehdy to bylo za městskými hradbami Říma. Stavba Konstantinovy baziliky byla zahájena roku 324 a roku 329 byla bazilika vysvěcena papežem Silvestrem I.. V dalších stoletích se chrám opravoval a zdobil. V letech 390-395 byla vystavěna jižně od příčné lodi hrobka císaře Theodosia I. a obou jeho manželů.

V tehdejší době nesídlili papežové ještě ve Vatikánu, ale ve svém paláci v Lateránu. Teprve papež Symachus přesídlil kolem roku 500 do Vatikánu a nechal u baziliky postavit své sídlo. V dalších stoletích se obytné stavby kolem baziliky dále rozrůstaly.

25. prosince 800 korunoval papež Lev III. během vánoční mše v bazilice sv. Petra franského krále Karla Velikého císařem. Při příchodu na svoji korunovaci do chrámu poklekali budoucí císařové na velký tmavě červený kámen kulatého tvaru, který je dodnes umístěn v podlaze nedaleko vchodu.

Roku 847 zachvátil baziliku požár, takže musela být znovu vyzdobena. Tehdy papež znovu přenesl své sídlo do Lateránu.

Ve 13. století získala bazilika gotický charakter. Vatikán tehdy začal mít pevnostní charakter, neboť papežové tu zřejmě chtěli mít útočiště v dobách ohrožení. V podstatě však tato stavba ve vrcholném středověku dost zchátrala, především v době avignonského zajetí ve 14. století. Proto vydal roku 1451 papež Mikuláš V. dekret na výstavbu nového chrámu sv. Petra.

Výstavba dnešní vatikánské baziliky probíhala v letech 1505 - 1629, s pracemi bylo započato za pontifikátu Julia II. Projekt nové baziliky vypracoval Donato

Bramante (projekt tehdy třicetiletého Michelangela Buonarroti, který pracoval v Římě na náhrobku Julia II., nebyl přijat). Kostel měl mít tvar řeckého kříže s obrovskou ústřední kupolí a čtyřmi postranními kupolemi. Ústřední kupole byla inspirována Brunelleschiho chrámem ve Florencii.

Po Bramantově smrti (1514) vedl stavbu Raffael Santi (do své smrti roku 1520). Roku 1527 nastaly problémy, když Řím vydrancovali němečtí láncknechti císaře Karla V. (tzv. sacco di Roma) a město se vyliadilo. Stavba se začala značně vléct.

Roku 1547 převzal vedení stavby 72letý Michelangelo. Papežem byl ustanoven stavitelem baziliky na doživotí (roku 1541 dokončil fresku Posledního soudu v Sixtinské kapli). Michelangelo zčásti pozměnil Bramanteho koncepci - chrám měl mít pouze jedinou majestátní kupoli, ale stále se počítalo s půdorysem ve tvaru řeckého kříže. Michelangelo vystavěl apsidu a střed kříže.

V letech 1564 - 1573 stavbu po Michelangelově smrti vedl Vignola se svým synem. Teprve roku 1590 byla Dome nicem Fontanou dokončena kupole. Roku 1606 se začalo s demolicí zbytků staré baziliky.

Roku 1602 zvítězil Carlo Maderna v soutěži na dostavbu baziliky do tvaru latinského kříže, který lépe vyhovoval liturgickým požadavkům tridentského koncilu. Protáhl střední loď, a částečně tak zastínil kupoli. Dokončil průčelí, fasádu a atrium baziliky ve stylu raného baroka.

Roku 1629 se po Madernově smrti stal hlavním stavitelem Gian Lorenzo Bernini. Rozšířil Madernou plánovanou náměstí sv. Petra, oddálil křídla od sebe a upravil přístup k bazilice, aby tak zvýraznil průčelí chrámu.

18. listopadu 1629 nový chrám sv. Petra konečně vysvětil papež Urban VIII.

Nová bazilika sv. Petra se stala největším křesťanským chrámem světa (do té doby jím byla římská bazilika sv. Pavla za hradbami). Byla jím až do roku 1990, kdy Jan Pavel II. vysvětil baziliku Panny Marie Vítězné v Pobřeží slonoviny v západní Africe (Yamoussoukro - výška její kopule činí 158 m).

Rozměry baziliky sv. Petra ve Vatikánu jsou vskutku velkolepé: délka s apsidou je

211,5 metrů, vnitřní průměr kopule je 42,56 metrů, výška chůvy v kopuli je 136,57 metrů (kopule ční nad střechou 93 m a kříž je vysoký 5 m), výška střední lodě chrámu je 46,20 metrů a jeho vnitřní plocha je 15.160 m², chrám pojme 60 tisíc lidí a má 30 oltářů.

Ovalné náměstí před bazilikou lemované kolonádou se 140 sochami světců naplánoval Giovanni Lorenzo Bernini (1598-1680); symbolizuje otevřenou náruč církve. Podle svědectví Řehoře Tourského bylo ve středověku možné nahlédnout okénkem do pietního prostoru zvaného confessio a spatřit světcův hrob. V nové bazilice sv. Petra to není možné, nad světovým hrobem stojí papežský oltář pod bronzovým baldachýnem neseným čtyřmi spirálovými sloupy, které jsou připomínkou Konstantinovy baziliky. Na jeho rozích jsou sochy andělů a celek je korunován nástavcem ze čtyř volutových žeber ukončeným křížem. Oltář je raným dílem Berniniho z let 1624-1633. Tyž autor vytvořil v letech 1657-1666 na obědávku papeže Alexandra VII. (1655-1667) tzv. Cathedru Petri uprostřed chórové tribuny. Jedná se o sedadlo pro papeže z karolinské doby uchovávané jako relikvie, které nesou postavy čtyř církevních otců.

Ke hrobu apoštola Petra putují po staletí křesťané z celého světa. Pout' se během doby změnila z aktu pokání a vzdání úcty hrobům apoštolů na hold papežství. Katoličtí biskupové ji musí podniknout každých pět let. Křesťané z celého světa jsou přítomni při papežských bohoslužbách ve dnech svátků nebo chtějí papeže vidět při audienci. Zvlášť mohutné proudy poutníků jsou očekávány v rámci Svatého roku, který se opakuje každých 25 let. Tehdy se otevírá střední portál chrámu, tzv. Porta Sancta, který je v mezidobí zazděný. Poutníci líbají palec sochy trůnícího sv. Petra od Arnolfa di Cambio (1250-1302); díky tomuto zvyku je prst už značně ohlazen.

V podzemních kryptách chrámu jsou pohřbeni mnozí papežové. V blízkosti hrobu sv. Petra je pochován i pražský arcibiskup kardinál Josef Beran.

*Foto na titulní straně:
Chrám sv. Petra ve Vatikánu*

Apoštolská tradice

Katecheze papeže Benedikta XVI. při generální audienci 3.května 2006

Tradice je řeka života, která přichází z počátků, od Krista až k nám, a zapojuje nás do dějin vztahů Boha s lidstvem. Tradice má velký význam pro

život Církve. II. vatikánský koncil nám v tomto směru odhaluje, že tradice je apoštolská především vzhledem ke svému vzniku: „Bůh ve své veliké dobrotě zařídil, aby to, co zjevil ke spáse všech národů, zůstávalo navždy neporušené a bylo předáváno všem pokolením. Proto Kristus Pán, v němž je dovršeno celé zjevení svrchovaného Boha (srov. 2 Kor 1,20; 3,6-4,6), dal apoštolům příkaz, aby evangelium, které už dříve přislíbili proroci a které on sám naplnil a vlastními ústy vyhlásil, kázali jako pramen veškeré spasitelné pravdy i celého mravního řádu všem lidem“ (DV 7). Koncil dále uvádí, jak tento úkol věrně vykonávali „apoštolové, kteří ústním kázáním, příkladem a udělováním svěcení předávali to, co přijali z Kristových úst, ze styku s ním, z jeho skutků, i to, čemu se naučili z vnuknutí Ducha Svatého“ (tamtéž). S apoštoly - dodává Koncil - spolupracovali také „učedníci apoštolů, kteří z vnuknutí téhož Ducha zaznamenali poselství o spáse písemně“ (tamtéž).

Symbolika počtu dvanáct

Jakožto hlavy eschatologického Izraele, neboť jich bylo dvanáct jako kmenů vyvoleného národa, apoštolové pokračovali ve „sklizení“, kterou zahájil Pán, a dělali to především tím, že věrně předávali přijatý dar, dobrou novinu o království, které přišlo k lidem v Ježíši Kristu. Jejich počet vyjadřuje nejen kontinuitu se svatým kořenem, s dvanácti kmeny Izraele, ale také univerzální určení jejich služby, která má přinést spásu až do nejzazších končin země. Je to možné vyvodit ze symbolické hodnoty, jakou mají v semitském světě čísla: dvanáct vzniká jako násobek tří, dokonalého čísla, a čtyř, čísla, které připomíná čtyři základní body, tedy celý svět.

Proces předávání přijatého pokladu

Společenství zrozené z hlásání evangelia se pokládá za svolané slovem těch, kteří jako první poznali Pána a od něho byli vysláni. Ví, že může počítat s vedením Dvanácti a stejně tak i s vedením těch, kteří se dále postupně přidružují jako nástupci ve službě slova a ve službě společenství. Z toho plyne, že společenství stále cítí povinnost předávat dalším „radostnou zvěst“ o aktuální přítomnosti Pána a o jeho velikonočním tajemství, které působí v Duchu Svatém. Je to dobře patrné z některých úryvků Pavlova epistoláře: *Předal jsem vám to, co jsem sám přijal* (1 Kor 15,3). A to je důležité. Svatý Pavel, jak víme, povoláný bezprostředně od Krista osobním povoláním, je pravý apoštol, a tedy také pro něho platí jako základ věrnost k tomu, co přijal. On nechtěl „vynalézat“ nové křesťanství, tak říkajíc „pavlovské“. Proto zdůrazňuje: *Předávám vám to, co jsem sám přijal*. Předal počáteční dar, který pochází od Pána, a to je pravda, která přináší spásu. Později na konci života píše Timoteovi: *Opatruj drahocenný poklad skrze Ducha Svatého, který v nás bydlí* (2 Tim 1,14). Ukazuje to výmluvně také toto staré svědectví křesťanské víry, které napsal Tertulian kolem roku 200: „(Apoštolové) na počátku potvrdili víru v Ježíše Krista a ustanovili církev v Judsku a hned nato se rozešli do světa a hlásali stejné učení a stejnou víru národům a založili tak církve u každého města. Od těchto pak další církve převzaly hlásání jejich víry a semena nauky a ustavičně je předávaly, aby byly právě takovými církvemi. Tímto způsobem i ony byly pokládány za apoštolské jako nástupkyně církve apoštolů“ (De prescriptione haereticorum, 20: PL 2,32).

Plnost pravdy předávané v tradici

II. vatikánský koncil komentuje: „V podání apoštolů je obsaženo všechno, co Božím lidu prospívá k svatému životu a k růstu víry. A tak Církve ve své nauce, životě a bohoslužbě zvečňuje a všem pokolením předává všechno, co sama je a čemu věří“ (DV 8). Církve předává všechno, co je a čemu věří, předává to v kultu, v životě, v nauce. Tradice je tedy živé evangelium, hlášené apoštoly v jeho celistvosti, na základě plnosti jejich jediné a neopakovatelné zkušenosti: skrze ně

se víra postupně sděluje druhým, až k nám, až na konec světa. Tradice je tedy historie Ducha, který působí v dějinách Církve skrze prostřednictví apoštolů a jejich nástupců, ve věrné kontinuitě s počátky. Právě to upřesňuje papež svatý Klement Římský na konci prvního století. Píše: „Apoštolové nám zvěstovali evangelium jakožto poslaní Pánem Ježíšem a Ježíš Kristus byl poslán od Boha. Kristus tedy přichází od Boha, apoštolové od Krista: jedni i druzí odvozují své pověření od Boží vůle. Naši apoštolové dospěli skrze našeho Pána Ježíše Krista k poznání toho, co je spojeno s biskupskou funkcí. Protože pak dokonale předvíдали budoucnost, ustanovili vyvolené, udělili jim své svěcení, aby po jejich smrti další osvědčení muži převzali jejich službu“ (Ke Korint'ánům, 42.44: PG 1,292.296).

Nepřetržitý řetěz zprostředkující přítomnost Krista

Tento řetěz služby pokračuje až do dneška a bude pokračovat až do konce světa. Pověření, které Kristus udělil apoštolům, bylo skrze ně předáno jejich nástupcům. A tak zkušenost osobního styku s Kristem, zkušenost jedinečnou a neopakovatelnou, předali apoštolové nástupcům jakožto slavnostní poslaní přijaté od Mistra, aby je uskutečnili ve světě. Výraz apoštol pochází z termínu „apostelein“, to znamená vyslat. Apoštolské poslaní, jak ukazuje text Mt 28,19n, obsahuje službu pastorační (*učíte učedníky všech národů...*), liturgickou (*křtíte je...*) a prorockou (*učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal*) a tato služba je garantována přítomností Pána až do skonání světa (*hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa*). Tak i my, i když jiným způsobem než apoštolové, máme pravou a osobní zkušenost přítomnosti zmrtvýchvstalého Pána. Skrze apoštolskou službu sám Kristus dospěje až k tomu, kdo je povolán k víře. Odstup staletí je překonán a Zmrtvýchvstalý se jako živý obětuje a působí v nás, v dnešní Církvi a ve světě. To je naše velká radost. V živé řece tradice nemá Kristus odstup dvou tisíc let, ale je skutečně přítomný mezi námi a dává nám Pravdu, dává nám světlo a dává nám Žít a nacházet cestu k budoucnosti.

Bollettino Vaticano 3.5. 2006

LITURGICKÁ ČTENÍ

Těla a Krve Páně - 18.června 2006

1. ČTENÍ - Ex 24,3-8

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Mojžíš přišel a sdělil lidu všechna Hospodinova slova a ustanovení. Lid odpověděl jedním hlasem: „Splníme všechno, co mluvil Hospodin!“ Mojžíš pak všechna Hospodinova slova napsal; časné zrána, pak vstal a postavil pod horou oltář a dvanáct pamětních kamenů podle dvanácti kmenů Izraele. Poslal jinochy z izraelských synů, aby obětovali celopaly a přinesli býčky jako pokojné oběti Hospodinu. Mojžíš vzal polovici krve, vлил ji do obětních misek a zbylou polovicí krve postříkal oltář. Pak vzal knihu smlouvy a četl ji nahlas lidu. A oni řekli: „Poslušně splníme všechno, co mluvil Hospodin.“ Potom vzal Mojžíš krev, pokropil lid a řekl: „Hle, to je krev smlouvy, kterou s vámi sjednal Hospodin podle všech těchto slov.“

2. ČTENÍ - Žid 9,11-15

Čtení z listu Židům.

Bratři! Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán lidskýma rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému světu, a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupení. Jestliže už samo pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kteří jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému. A proto on je prostředníkem nové smlouvy. Svou smrtí dal zadostiučinění za hříchy spáchané v době, kdy ještě platila dřívější úmluva. Tím se povoláním dostává splnění slibu o věčném dědictví.

EVANGELIUM - Mk 14, 12-16. 22-26

Slova svatého evangelia podle Marka.

První den o svátcích nekvašeného chleba, když se zabíjel velikonoční beránek, zeptali se učedníci Ježíše: „Kam chceš, abychom ti šli připravit velikonoční večeři?“ Tu poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: „Jděte do města a tam vás potká člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním, a kam vejde, řekněte hospodáři: 'Mistr vzkazuje: Kde je pro mě večeřadlo, v kterém bych mohl se svými učedníky jíst velikonočního beránka? On vám ukáže velkou horní místnost opatřenou lehátkem a připravenou. Tam nám přichystejte večeři!'“ Učedníci odešli, přišli do města a našli všechno tak, jak jim řekl, a připravili velikonočního beránka. Když jedli, vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával jim ho se slovy: „Vezměte. To je mé tělo.“ Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: „To je má krev, krev nové smlouvy, která se prolévá za všechny. Amen, pravím vám: Už nikdy nebudu pít z plodu révy až do toho dne, kdy z nového plodu budu pít v Božím království.“ Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu.

12.neděle v mezidobí - 25.června 2006

1. ČTENÍ - Job 38, 1.8-11

Čtení z knihy Job.

Hospodin odpověděl Jobovi z hlubin bouře a řekl: „Kdo zahrabil moře branami, když vytrysklo, vyšlo z lůna, když jsem je oblékl mraky jak šatem, temnotou přikryl jak plénkami, když jsem pro ně vylámal hranice a položil závoru s bránou? Řekl jsem: Až sem smíš přijít, ne dále, zde se má třítit bujnost tvých vln.“

2. ČTENÍ - 2 Kor 5, 14-17

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Kristova láska nás nutí k tomuto úsudku: Jeden zemřel za všechny, umřeli tedy všichni; a umřel za všechny, aby ti, kteří jsou na živu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých. Proto my od nynějška nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek. A třebaže jsme Krista kdysi posuzovali podle lidských měřítek. Ted' už to neděláme. Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo.

EVANGELIUM - Mk 4, 35-41

Slova svatého evangelia podle Marka.

Jednoho dne večer vyběhl Ježíš své učedníky: „Přeplavme se na druhý břeh!“ Rozpustili tedy zástup a vzali Ježíše s sebou, tak jak byl na lodi. Také jiné lodi jely s ním. Tu se strhla velká větrná bouře. Vlny dorážela na loď, a ta se už plnila vodou. On však ležel na zádi lodi na polštáři a spal. Vzbudili ho a řekli mu: „Mistře je to jedno, že hyneme?“ Probudil se, pohrozil větru a poručil moři: „Mlč! Bud' zticha!“ A vítr ustal a zavládlo úplné ticho. Jim pak řekl: „Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“ Padla na ně bázeň, velká bázeň, a říkali si mezi sebou: „Kdo to asi je, že ho poslouchá i vítr a moře?“

13.neděle v mezidobí - 2.července 2006

1. ČTENÍ - Mdr 1, 13-15; 2, 23-24

Čtení z knihy Moudrostí.

Bůh neudělal smrt a nelibuje si, když hynou živí. Ale všechno stvořil, aby to bylo; stvořené věci na světě přinášejí prospěch, jed zhouby v nich není; ani smrt na zemi nevládne. Spravedlnost smrti nepodléhá. Vždyť bůh stvořil člověka k nesmrtelnosti, udělal ho jako obraz vlastní přirozenosti, ale d'ablovou závistí přišla smrt na svět, zakusí ji ti, kdo jsou v jeho moci.

2. ČTENÍ - 2 Kor 8, 7.9.13-15

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Jako vynikáte po každé stránce; ve víře i ve slově, v poznání, ve vši horlivosti a lásce, kterou jste od nás přijali, tak se významujte i v tomto díle lásky. Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista. On, ačkoli bohatý, stal se pro vás chudým, abyste vy zbohatli z jeho chudoby. Nebylo by totiž dobré, že byste jiným v tísní ulehčili, a sami do ní upadli. Spíše má nastat jakési vyrovnání: za nynějších okolností to, co vám přebývá, jim prospěje v nedostatku, aby zase jejich přbytek doplnil to, co potřebujete vy. Tak se to vyrovná, jak stojí v Písmu: 'Kdo nasbíral mnoho, tomu nepřebývalo, a kdo málo, neměl nedostatek.'

EVANGELIUM - Mk 5, 21-43

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš se vrátil lodí na druhý břeh a už se kolem něho shromáždil velký zástup. Když byl ještě na břehu moře, přišel k němu jeden z představených synagogy, jmenoval se Jairo. Jak ho uviděl, padl mu k nohám a snažně ho prosil: „Moje dceruška umírá. Pojď, vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a žila.“ Ježíš s ním odešel. Velký zástup šel za ním a tlačil se na něj. Byla tam jedna žena, která dvanáct let trpěla krvácením, mnoho zkusila u mnoha lékařů a celý svůj majetek vynaložila na léčení, ale nic jí nepomohlo, spíše jí bylo čím dál hůř. Když slyšela o Ježíšovi, šla v zástupu lidí a zezadu se dotkla jeho šatu. Řekla si totiž: „Jestli se dotknu třeba jen jeho šatů, budu uzdravena.“ A hned jí přestalo krvácení a pocítila na těle, že je ze svého neduhu vyléčena. Ježíš ihned v sobě poznal, že z něho vyšla zázračná moc. Obrátil se proto v zástupu a zeptal se: „Kdo se to dotkl mých šatů?“ Jeho učedníci mu odpovíděli: „Vidíš přece, jak se lidé na tebe tlačí, a ptáš se: Kdo se mě dotkl!“ Ale Ježíš se rozhlížel, aby uviděl tu, která to udělala. Tu přišla ta žena, celá ustrašená a rozehvěná – věděla dobře, co se s ní stalo – padla před ním na zem a pověděla mu celou pravdu. On jí na to řekl: „Dcero tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji a buď zdráva, zbavena svého neduhu!“ Zatímco ještě mluvil, přišli lidé z domu představeného synagogy se zprávou: „Tvá dcera umřela. Proč ještě Mistra obtěžuješ?“ Ježíš zaslechl, co se tu mluvilo, a řekl představenému synagogy: „Neboj se, jen věř!“ Nedovolil nikomu, aby šel s ním, jenom Petrovi, Jakubovi a jeho bratru Janovi. Přišli k domu představeného synagogy a viděli tam rozruch, lidí, jak pláčou a velmi nařikají. Vešel dovnitř a řekl jim: „Proč jste tak rozrušení a pláčete? Dítě neumřelo, jenom spí.“ Posmívali se mu. On však všechny vykázal ven, vzal s sebou otce dítěte i matku a své společníky a šel do světnice, kde dítě leželo. Vzal ji za ruku a řekl: „Tali-tha kumi!“, to znamená: „Děvče, říkám ti, vstaň!“ Děvče ihned vstalo a chodilo – bylo jí dvanáct let. Lidé byli úžasem jako bez sebe. Ježíš jim přísně přikázal, že se to nikdo nesmí dozvědět, a řekl jim, aby ji dali jíst.

14.neděle v mezidobí - 9.července 2006**1. ČTENÍ - Ez 2, 2-5**

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Vešla do mě síla a postavila mě na nohy. Slyšel jsem, jak Bůh mluví ke mně a praví: „Synu člověka! Já tě posílám k synům Izraele, k odpadlému národu, který ode mě odstoupil; oni i jejich otcové byli mi nevěrní až do dneška. Jsou to lidé drzé tváře a zatvrzelého srdce, k nimž tě posílám. Řekneš jim: Tak praví Pán, Hospodin! A oni - ať už poslechnou, nebo ne, je to vskutku vzpurné plemeno - musí poznat, že byl mezi nimi prorok!“

2. ČTENÍ - 2 Kor 12, 7-10

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korinťanům.

Bratři! Abych se pro vznešenost zjevení nepýšnil, byl mi dán do těla osten, posel to satanův, aby mě bil do tváře. To proto, aby se mě nezmocňovala pýcha. Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby mě toho zbavil. Ale on mi řekl: „Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti.“ Velmi rád se tedy budu chlubit spíše svými slabostmi, aby na mně spočinula Kristova moc. Proto s radostí přijímám slabosti, příkoří, nouzi, pronásledování a úzkosti a snášim to pro Krista. Neboť když jsem slabý, právě tehdy jsem silný.

EVANGELIUM - Mk 6, 1-6

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš šel do svého domova. Učedníci ho doprovázeli. Příští sobotu začal učit v synagoze. Mnoho lidí ho poslouchalo a říkali celí užasli: „Kde se to v něm vzalo? Jaká moudrost mu byla dána! A takové zázraky se dějí jeho rukama! Copak to není ten tesař, syn Mariin a příbuzný Jakubův, Josefův a Šimonův? A nežijí jeho příbuzné tady mezi námi?“ A pohoršovali se nad ním. Ježíš jim řekl: „Nikde prorok neznamena tak málo jako ve své vlasti, u svých příbuzných a ve své rodině.“ A nemohl tam udělat žádný zázrak; jenom na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je. A divil se jejich nevěře.

15.neděle v mezidobí - 16.července 2006**1. ČTENÍ - Am 7, 12-15**

Čtení z knihy proroka Amosa.

Amasjáh, kněz v Betelu, řekl Amosovi: „Vidoucí, seber se a uteč do judské země, tam se živ a tam prorokuj! V Betelu už prorokovat nesmíš, neboť zde je králova svatyně a říšský chrám.“ Amos odpověděl Amasjáhovi: „Nebyl jsem prorok ani prorocký učedník, byl jsem pastýř a pěstitel smokvoní. Hospodin mě vzal od stáda a řekl mi: Jdi a prorokuj mému izraelskému lidu!“

2. ČTENÍ - Ef 1, 3-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Buď pochválen Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás zahrnul z nebe rozmanitými duchovními dary, protože jsme spojeni s Kristem. Vždyť v něm si nás vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění; v lásce nás ze svého svobodného rozhodnutí předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista. To proto, aby se vzdávala chvála jeho vznešené dobrotivosti, neboť skrze ni nás obdařil milostí pro zásluhu svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení skrze jeho krev, odpuštění hříchů pro jeho nesmírnou milost, kterou nám tak bohatě projevil s veškerou moudrostí a rozumností: seznámil nás totiž s tajemstvím své vůle, jak se mu to líbilo a jak si to napřed sám u sebe ustanovil, až se naplní čas pro dílo spásy: že sjednotí v Kristu vše, co je na nebi i na zemi. A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak jsme k tomu byli předem určeni úradkem toho, který všechno působí podle rozhodnutí své vůle. Tak máme sloužit k tomu, aby se šířila chvála o jeho božské velebnosti, my totiž, kteří jsme už dříve kladli své naděje do Mesiáše. Skrze něho se dostalo i vám potvrzení od slíbeného Ducha svatého, když jste přijali slovo pravdy, radostnou zvěst o své spáse, a když jste v něho uvěřili. Duch je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili ke chvále jeho božské velebnosti.

EVANGELIUM - Mk 6, 7-13

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš zavolal svých Dvanáct, začal je posílat po dvou a dával jim moc nad nečistými duchy. Nařídil jim, aby si na cestu nic nebrali, jen hůl: ani chléb, ani mošnu, ani peníze do opasku, jen opánky na nohy, ani aby si neoblékali dvoje šaty. Řekl jim: „Když přijdete někam do domu, zůstávejte tam, dokud se odtamtud nevydáte zase dál. Když vás však na některém místě nepřijmou a nebudou vás chtít slyšet, při odchodu odtamtud si vyťeste prach ze svých nohou na svědectví proti nim.“ Vydali se tedy na cesty a hlásali, že je třeba se obrátit. Vyháněli mnoho zlých duchů, pomazávali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31.května 2006

Politické události

Na Prvního máje Letnou ovládli antikomunisté, Výstaviště levice

V pondělí 1.května se u příležitosti Svátku práce konalo mnoho akcí. Vzhledem k blížícím se volbám do Poslanecké sněmovny byla většina z nich politicky zaměřena. Organizátorům přálo počasí, za slunného jarního dne se na různých místech Prahy sešli antikomunisté, příznivci levicových stran i extrémisté.

Pražská Letná, tradiční prvomájová bašta komunistů, patřila letos jejich odpůrcům. Akci nazvanou První máj bez komunistů a nikdy jinak – setkání všech demokratů zdravé mysli zorganizovala Konfederace politických vězňů. Dopoledne se neslo ve znamení projevů, připomínajících zločiny komunismu a varujících před preferencemi KSČM. Promluvili bývalí političtí vězni i zástupci pravicových stran. Odpoledne program pokračoval velkým koncertem. Na pódiu se vystřídali například Aneta Langerová, Ivan Hlas a kapely Laura a její tygři, Děda Mládek, Illegal Band a další. Hanna Hegerová se pro nemoc omluvila. Po celý den probíhal na pláni také doprovodný program. Ve stanech se konaly výstavy fotografií či dokumentů, promítání filmů či diskuse. Kromě antikomunistických organizací se zde prezentovaly také pravicové politické strany, které představovaly své volební programy. Akce se podle po-

řadatelů zúčastnilo několik tisícovek lidí všech věkových skupin, kteří se sjeli z celé republiky i ze zahraničí. Hojně zastoupeni byli zemědělci, kteří dokonce na parkovišti před Letenskou plání vytvořili z traktorů "vozovou hradbu proti komunismu".

Komunisté se letos museli spokojit s pražským Výstavištěm. O to se navíc dělili se sociálními demokraty – KSČM měla vyhrazeno dopoledne, odpoledne ji vystřídal ČSSD. K příznivcům obou politických stran promluvili jejich volební lídři.

Většina prvomájových akcí probíhala v klidu, jediný výraznější incident se odehrál na Palackého náměstí, kde při neonacistické demonstraci napadl policista Kateřinu Jacques, ředitelku sekce lidských práv na Úřadu vlády a kandidátku Strany zelených. "Jsem v šoku, že mě takhle zmlátil policista. Stáli jsme poklidně s transparentem Zelení proti neonacismu. Neonacismus je podle nás vážné nebezpečí, proto jsme přišli protestovat," řekla podle serveru Aktualne.cz Jacques. Podle policejního mluvčího žena narušovala klidný pochod neonacistů, neuposlechla výzvy k opuštění místa a při předvedení kladla odpor. Kateřina Jacques zvažuje podání trestního oznámení na dotyčného policistu a o vysvětlení požádala i ministra vnitra Františka Bublana. Ten se již věci začal zabývat: "Nechci předjímat, ale inspekce bude v tomto případě asi postupovat tvrdě," citoval ministra server Aktualne.cz.

Praha si připomíná 150. výročí narození Sigmunda Freuda

Šestého května uplynulo 150 let od narození zakladatele psychoanalýzy Sigmunda Freuda. Na jeho přínos lékařství 20.století vzpomíná nejen Vídeň a Londýn, ale i Praha. První akce, která se v metropoli uskutečnila, proběhla 2.května v prostorách pražského Autoklubu v rámci seminářů Centra pro ekonomiku a politiku. Programem provázal prezident Václav Klaus setkání uvedl slovy: "Protože den Freudova narození připadá na sobotu, kdy bychom se zde pravděpodobně nesešli, zvolili jsme pro uspořádání semináře dnešek. To je v kalendáři Zikmunda." Prezident České psychoanalytické společnosti Václav Mikota přítomným přiblížil nejen Freudovy myšlenky a teorie, ale i jeho soukromí. Další přednášející, profesor 3.lékařské fakulty Univerzity Karlovy Cyril Hoschl, se zaměřil na to, jakým způsobem Freud ovlivnil lékařství. Zdůraznil především jeho přínos v oblasti nevědomí, snů a vztahů mezi pacientem a lékařem. Přednosta Psychiatrické kliniky 1.lékařské fakulty UK Jiří Raboch se ve svém vystoupení věnoval středoevropské medicíně a psychiatrii v první polovině minulého století. Jako poslední vystoupil Marek Louzek z Centra pro ekonomiku a politiku, který se zabýval filozoficko-psychologickými aspekty Freudovy práce. Sigmund Freud se narodil 6.května 1856 v Příboře na Moravě. Ve třech letech se s rodiči přestěhoval do Vídně, po gymnáziu absolvoval lékařskou fakultu univerzity ve Vídni. Nervové poruchy začal léčit pomocí ele-

ktroterapie a hypnózy. V roce 1910 založil Mezinárodní psychoanalytickou asociaci. Po anexi Rakouska roku 1938 emigroval do Londýna, kde 23.září 1939 zemřel.

Češi a Slováci mohou bez omezení pracovat v dalších zemích EU

Od 1.května otevřely pracovní trh pro tzv. nové členské země (osm postkomunistických států včetně České republiky a Slovenska) Španělsko, Portugalsko, Finsko a Řecko. Připojily se k Velké Británii, Irsku a Švédsku, které zrušily bariéry proti přílivu pracovní síly už v roce 2004. Do těchto států mohou nyní vycestovat za prací občané nových zemí, aniž by museli žádat o pracovní povolení. Vlády ostatních zemí se tomuto kroku brání, protože se obávají vlny levné pracovní síly z východní Evropy, následného nárůstu nezaměstnanosti a špatného vlivu na ekonomiku. Členské země staré "patnáctky" (členové EU před rozšířením v roce 2004) měly rozhodnout do konce dubna, zda omezení úplně zruší nebo jej prodlouží o další tři roky. Překážky, které brání volnému pohybu pracovníků, by měly padnout v roce 2011. Do té doby mají státy právo na přechodná opatření. Plně jej hodlají využít Lucembursko, Německo a Rakousko, v Německu je dokonce součástí koaliční dohody. Pro nedostatkové profese otevřely pracovní trh Francie a Belgie. Do Francie mohou vyrazit za prací například zedníci nebo kuchaři, ostatní se zřejmě dočkají v roce 2009. Nizozemsko uvažuje o zmírnění regulace na konci letošního roku. Itálie zdvojnásobila kvóty na 170 tisíc pracovníků. Dánsko zřejmě v červenci zjednoduší

administrativní procesy pro příjem pracovní síly z nových zemí. V zahraničí pracuje kolem 31 000 Čechů (nejvíce ve Velké Británii a Irsku), což je v porovnání s Poláky, Litevci či Slováky zanedbatelný počet. Slováků pracuje v zahraničí 170 tisíc, z toho přes 35 tisíc ve Velké Británii a v Česku přes 75 000. Češi preferují spíše práci ve své vlasti, zrušení restrikcí by zřejmě jejich masivní odchod za prací na západ nevyvolalo. V EU se touto otázkou zabýval česky eurokomisař Vladimír Špidla, jehož únorová zpráva nepotvrdila negativní vliv odstranění bariér na ekonomiku a míru nezaměstnanosti. Pokud v roce 2007 vstoupí do EU Bulharsko a Rumunsko, budou Česká republika a země, které jsou členy od roku 2004, stát před stejným problémem jako nyní staré členské státy. Zatímco ODS, Strana zelených a KSČM se uvolnění trhu práce pro Rumuny a Bulhary nebrání, KDU-ČSL, ČSSD a zejména odbory jsou zdrženlivější. "Kdyby rozšíření vedlo k tomu, že Češi budou bez práce a lidé z Východu tu budou pracovat za dumpingové mzdy, nezbudou nic jiného než trvat na opatřeních, která se jinde osvědčila," prohlásil podle serveru Aktualne.cz Milan Štech, předák Českomoravské konfederace odborových svazů.

Černínský palác po 12

letech přístupný veřejnosti

V rámci svátečního Dne osvobození od fašismu se ministerstvo zahraničí rozhodlo zpřístupnit nejcenější prostory svého sídla na Loretánském náměstí. Návštěvníci si mohli prohlédnout kancelář úřadujícího šéfa diplomacie Cyrila Svobody nebo soukromé části bytu bývalého mini-

stra zahraničí Jana Masaryka. Černínský palác je jednou z nejvýznamnějších památek českého a středoevropského raného baroka. Nechal jej postavit císařský vyslanec hrabě Humprecht Jan Černín z Chudenic, jeho dokončení v roce 1723 se však již nedomohl. Na výzdobě paláce se podíleli nejvýznamnější pražští umělci 1. poloviny 18. století, např. malíř V. V. Reiner (kostel sv. Františka na Křižovnickém náměstí) či sochař M. B. Braun (sochy na Karlově mostě). Koncem 18. století Černínové přesídlili do Vídně a palác zůstal opuštěn. Od té doby se využíval k nejrůznějším účelům, byla zde továrna na karty nebo skladiště chmele. Nejvíce ho však poškodila přeměna na kasárna jezdeckého pluku v 50. letech 19. století. Před jistou zkázu jej zachránil vznik Československé republiky a rozhodnutí přeměnit palác na sídlo ministerstva zahraničí. V architektonické soutěži zvítězil Pavel Janák, významný představitel kubismu v Evropě, k jehož pražským dílům patří například Hlávkův most či palác Adria. V letech 1939 - 1945 v paláci pobýval říšský protektor pro Čechy a Moravu. Nyní zde sídlí Ministerstvo zahraničních věcí ČR, s jehož současným šéfem se mohli návštěvníci v závěru prohlídky pozdravit. Ojedinělou možností prohlídky této památky si nenechaly ujít davy turistů a již od 9 hodin se tísnily před vchodem do paláce. V jeho prvním patře měli návštěvníci možnost nahlédnout do ministerské kanceláře nebo projít Velkým sálem, který je s rozlohou 472 m² druhým největším v Praze (po slavnostním sále Valdštejnského paláce). 1. července 1990 zde byla na po-

sledním zasedání rozpuštěna Varšavská smlouva, vojenské uskupení zemí východního bloku. Výstava v předsálí připomněla laureáty cen Gratias agit 2006. Ve 2. patře paláce se nachází ministerský byt, zřízený během přestavby paláce ve 30. letech 20. století. Plně jej využíval až první poválečný ministr zahraničních věcí Jan Masaryk. K vidění byla ministerská pracovna, knihovna, ložnice i koupelna, z jejíhož okna Masaryk v březnu roku 1948 vyskočil (okolnosti jeho smrti ale nejsou dodnes přesvědčivě objasněny). Místnosti se nyní využívají pouze při oficiálních návštěvách ze zahraničí. V Hlavní chodbě v přízemí byla vystavena busta Jana Masaryka od akademického sochaře Jana Bartoše. Spolu s Masarykovým výrokem "Pravda vítězí, ale dá to fušku" budou busta a pamětní deska letos 14. září instalovány na fasádu rodné vily Osvěta v ulici Jana Masaryka u příležitosti 120. výročí jeho narození. Prohlídka končila výstavou dobových snímků a předmětů, dosud uložených v ministerském archivu.

Za šíření dobrého jména

ČR v cizině oceněny

význačné osobnosti

Na slavnostním ceremoniálu v Černínském paláci se 4. května již podesáté předávaly ceny Gratias agit. Ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda letos ocenil 22 osobností a organizací, které se výrazným způsobem podílejí na šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Cenu Gratias agit tak získali například Madeleine Albrightová, olympijská vítězka Kateřina Neumannová, novinářka a humanitární pracovnice Petra Procházková, Josef Škvorecký s manželkou Zde-

nou Salivarovou, kardinál Tomáš Špidlík, bývalý rektor Univerzity Karlovy Ivan Wilhelm či in memoriam nedávno zemřelá lékařka a politička Jaroslava Moserová. Ocenění získávají nejenom krajané, ale i přátelé ČR, kteří ji vedle své profese a bez nároků na odměnu propagují. Jsou mezi nimi bohemisté, překladatelé, vědci, podnikatelé, umělci, sportovci či pedagogičtí pracovníci. Cenu Gratias agit letos dostal také Norodom Sihamoni. Král Kambodže prožil většinu dětství i mládí v bývalém Československu a dodnes hovoří o Česku jako o své druhé vlasti.

ČR zvolena do Rady

pro lidská práva

Valné shromáždění Organizace spojených národů zvolilo Českou republiku do Rady OSN pro lidská práva. ČR zaujala jedno ze 47 míst v prvním kole hlasování společně například s Čínou, Kubou a Saudskou Arábií. Nová Rada, jejíž vznik OSN odsouhlasila v březnu, nahradí Komisi pro lidská práva, která byla často kritizována kvůli neefektivnímu prosazování svých usnesení. Do Komise pro lidská práva mohly kvůli systému jmenování nových členů regionálními skupinami zasednout i země, které samy lidská práva porušují. Do Rady se volí většinovým systémem v tajné volbě všech 191 členských států Valného shromáždění. Každý kandidát byl volen individuálně a musel obdržet nejméně 96 hlasů. USA se o členství v nové Radě neucházely, protože se obávají opakování neuhů Komise. V březnu navíc patřily ke čtyřem státům, které hlasovaly proti rezoluci ustanovující Radu pro lidská práva. První zasedání nové Ra-

dy, která má mít vyšší status než předchozí Komise, se uskuteční 19.června. Více na www.osn.cz.

Ekonomika

Lázeňské oplatky Kolonáda slaví 150 let

Tradiční české lázeňské oplatky Kolonáda slaví 150 let od zahájení jejich průmyslové výroby v Mariánských Lázních. Od té doby mají stále stejnou chuť, vzhled i obal. Jsou vyhledávaným suvenýrem pro turisty a vyvážejí se do mnoha zemí světa. Své zákazníky si našly například v Rusku, Spojených státech, ale i Japonsku. Historie lázeňských oplatek se začala psát již v 18.století, tehdy však byla výroba ryze domácího charakteru. O průmyslovou výrobu oplatek, jejichž tvar je odvozován z hostie, se zasloužil Karel Reittenberg, synovec jednoho ze zakladatelů Mariánských Lázní. Bylo to právě v roce 1856. Tehdy jich ročně vyrobil až 500 tisíc kusů. Dalším zlomovým okamžikem byl rok 1947 - tehdy se sortiment rozšířil o čokoládové oplatky. Ty vynalezl Josef Homolka. Receptura oplatek zůstává téměř neměnná. "Jediné, co jsme vylepšili, bylo používání tuku, takže už nepoužíváme živočišné tuky a máslo, ale výhradně rostlinné, protože jsou lepší a jsou menší zátěží pro srdce a cévy," říká manažer značky Milan Koníček. "Tradiční zůstala i výrobní technologie, pochopitelně se ale změnila zařízení. Dnes už nenaléváme těsto do forem naběračkou, ale máme na to dávkovací čerpadla. Používáme i jiné vymoženosti moderní doby, ale základní technologie zůstala neměnná," dodává ře-

ditel podniku Jaroslav Poledne. Základní ingrediencí k výrobě oplatek je tzv. prosyp. Je to směs oříšků, vanilky, skořice a cukru, od jejíhož množství a rozložení mezi dvěma pláty se odvozuje kvalita oplatky. Prosypávání se dodnes dělá ručně a ženy, které se jím zabývají, procházejí několikátýdenním školením. Závěrečným procesem výroby je spékání, kdy se oplatky položí do kleští, tzv. "oplatečnic". Ty jim dávají nezaměnitelnou podobu. Spékání trvá přibližně dvě minuty. Na výrobu se ročně spotřebuje přibližně železniční vagon lískových oříšků, obilí ze 130 hektarů pole a kdyby se z oplatek vyrobených za jeden rok vytvořila řada, spojila by Prahu s Kapským Městem. Ke 150. výročí se konala 13.května v Mariánských Lázních slavnost. Zároveň tak byla i velkolepě zahájena lázeňská sezóna. Město se přeneslo v čase zpět do roku 1856. Po hlavní třídě a kolonádě se za doprovodu dechové kapely procházel kostýmovaný průvod, v němž nechyběly slavné osobnosti 19.století, které toto lázeňské město navštívily a oblíbily si české oplatky: Sigmund Freud, Richard Wagner, ale také například Friedrich Nietzsche či Mark Twain. Další doprovodnou akcí je výstava věnovaná tradici výroby oplatek, v Městském muzeu Mariánské Lázně potrvá do konce září.

Automobilka Hyundai investuje v Česku miliardu

Jednání o výstavbě korejské automobilky v severomoravských Nošovicích skončila 18.května, i přes korupční aféru prezidenta Hyundai. Kontrakt byl stvrzen bez účasti médií v budově firmy v Soulu (původně se počítalo

s podpisem 17. května přímo v Nošovicích při položení základního kamene automobilky). Českou republiku reprezentovali ministr průmyslu a obchodu Milan Urban a moravskoslezský hejtmán Evžen Tošenovský. Společnost Hyundai zastupoval viceprezident Kim Dong-Jin. Zatím není zcela jasné, kdy bude stavba továrny zahájena, ale podle schválené smlouvy by to mělo být do tří měsíců od vydání stavebního povolení, nejpozději to však musí být do konce roku 2007. Stavba by měla být hotova do konce roku 2008. Při plné kapacitě výroby by měla automobilka vyrábět až 300 000 automobilů a 600 000 převodovek a zaměstnávat přes 3500 lidí. Podpisu smlouvy předcházelo zahájení trestního stíhání prezidenta Hyundai Motor Cong Mong-kua. Spolu s dalšími manažery měl zpronevřit firemní peníze a vytvářet tajné fondy, z nichž upláceli politiky a další vlivné lidi. Kvůli této aféře chtěla společnost odsunout zahájení výstavby nošovické továrny na neurčito. Ministerstvo průmyslu to však odmítlo. Podle harmonogramu se se začátkem stavby počítá v září. Posune se jen ceremoniální slavnost, která je se zahájením výstavby spojena. Stejný názor mají i zástupci agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. "Pro nás je podstatné osobní ujištění současného nejvyššího představitele společnosti, předsedy představenstva In-Seo Kima," citoval tiskovou mluvčí CzechInvestu Alžbětu Honsovou server iDnes.cz. "Je to konec konců především v jejich zájmu, protože tento projekt jistě plánovali s ohledem na své současné i budoucí finanční plány," dodala.

Kurzovní listek ČNB

6. 6. 2006 (střed)

EUR, 1	28.280
Kanada, 1	19.837
Slovensko, 100	74.914
USA, 1	22.012

Kultura

61.ročník festivalu

Pražské jaro

Nikoliv Má vlast Bedřicha Smetany, ale skladby Foerster, Ostrčila a Dvořáka, zahájily 11.května, tedy o den dříve než obvykle, 61.ročník Pražského jara. Největší český festival klasické hudby se letos dramaturgicky soustředí na výročí 250. narození Wolfganga Amadea Mozarta, na 100 let od narození Dmitrije Šostakoviče a slovenskou hudbu. Česká filharmonie pod taktovkou šéfdirigenta Zdeňka Mácala nastudovala repliku zahajovacího programu z 11.května 1946. V té době byl dirigentem Rafael Kubelík, který vznik festivalu inicioval. Má vlast letos zazněla až druhý den festivalu v podání Symfonického orchestru Českého rozhlasu a dirigenta Ondřeje Kulala. Až do 3.června přichystali organizátoři na pět desítek koncertů. Mezi interprety byly domácí i světové hvězdy klasické hudby, například: Eva Urbanová, Dagmar Pecková a Magdalena Kožená, Edita Gruberová, Ruský národní orchestr s Michaelem Pletnevem, klavíristé Emanuel Ax a Garrick Ohlsson či dirigent Maxim Šostakovič. Hlavně mladšímu publiku byly určeny mezižánrové projekty - takzvané koncerty bez fraku. "Tato nokturna byla zvláštní svou dobou konání - začínala v půl jedenácté večer a trvala pětadesát minut. Ani interpreti, ani publikum neměli navíc předepsané žádné protokolár-

ní oblečení," vysvětlil pro server iHNed.cz Roman Belor, ředitel festivalu. Jen první den prodeje utratili lidé za vstupenky milion korun. Většina koncertů byla brzy vyprodána.

Doprovodná výstava v Národním archivu k výstavě o Karlu IV.

Národní archiv připravil ve spolupráci s Moravským zemským archivem v Brně a Státním okresním archivem Jihlava výstavu archiválií Doba vlády Karla IV. a jeho rodiny. Jednalo se o doprovodnou akci k ústřední výstavě Karel IV. - císař z Boží milosti. Kultura a umění za vlády posledních Lucemburků 1347 - 1437, pořádané v prostorách Pražského hradu od 16. února do 21. května. Tato rozsáhlá expozice, jež měla premiéru vloni v Metropolitanu muzeu v New Yorku, zpřístupnila české i evropské veřejnosti především výtvarná díla a předměty uměleckého řemesla z veřejných i soukromých sbírek USA a ČR. Archivní památky té doby se z rozhodnutí organizátorů vystavovaly odděleně v Národním archivu. Vystavení většího počtu cenných a převážně středověkých písemností mimo hlavní expozici (ve speciálním klimatizovaném sále) mělo své opodstatnění. Podle autora výstavy Zdeňka Cumliivského mají totiž archivní prameny úřední povahy v expozicích muzejního typu vždy jen charakter doplňků, a návštěvníci si proto jejich přítomnost často ani neuvědomí. "Skutečnou ozdobou výstavy byly dva nádherné iluminované rukopisy: opis Zbraslavské kroniky, dokončený roku 1393 v cisterciáckém klášteře v Sedlci u Kutné hory, a Gelnhausenův kodex, právní

sborník sestavený na počátku 15. století v jihlavské městské kanceláři," řekl Cumliivski. Výstava skončila 26. května.

Sport

Podceňování hokejistů mají stříbro z MS, ve finále podlehli Švédům 0:4

Česká reprezentace (s 15 nováčky) sice na MS v Lotyšsku neobhájila titul, první stříbro v historii samostatné ČR je však velkým úspěchem. Po nepříliš přesvědčivých výkonech v základní a osmifinálové skupině se mužstvo v pravou chvíli semklo a v nervydrásajících zápasech s Ruskem a Finskem vybojovalo postup do finále. Tam podlehlo Švédům 4:0. V osmifinálové skupině zdolali Češi Norsko 3:1 a do té doby neporažené Kanadany 6:4. Až v posledním utkání podlehli Američanům 1:3. Do play-off šli čeští hokejisté ze čtvrté, poslední postupové příčky, což jim přihrálo do cesty vítěze skupiny F – sebevědomé Rusko. Čtvrtfinálový souboj začal velmi živě, oba týmy měly dobré šance. Tu první využili již ve 3. minutě Rusové. Češi přežili bez úhony dvojnásobné oslabení, což po zápase označili za klíčový moment. Velkou oporou byl brankář Milan Hnilička, který sice měl po utkání s Američany problémy se zraněním zad, lékaři jej však dali do pořádku. Po první přestávce vyrovnal v přesilovce Tomáš Kaberle. Ve třetí třetině se nejprve Česko dostalo zásluhou Jaroslava Hlinky do vedení, o pár minut později soupeř vyrovnal. Čechům pak vrátil naději na vítězství v normální hrací době Štefan, ruští hokejisté však v závěrečném náporu při power-play (minutu před kon-

cem) vstřelili vyrovnávací gól na 3:3. Rozhodnutí přišlo v 8. minutě prodloužení, kdy už se oba týmy psychicky připravovaly na nájezdy. Dvojice Výborný - Irgl předvedla nádhernou akci, druhý jmenovaný chladnokrevně zakončil. Češi tedy porazili jednoho z největších kandidátů na medaile 4:3. Také v semifinále museli Češi stahovat jednogólový náskok soupeře. Branka byla velmi kuriózní, Fin vystřelil téměř z poloviny hřiště. Brankář Hnilička se naštěstí nenechal rozhodit a ve zbytku zápasu již neinkasoval. Čeští hokejisté vyrovnali v druhé třetině, kdy ve vlastním oslabení ujel Tomáš Plekanec. Dramatická bitva pokračovala až do posledních minut třetí části hry. V přesilovce skóroval kapitán David Výborný, a dostal tak český tým do vedení. Při závěrečné finské power-play se ještě do prázdné branky trefil Jaroslav Hlinka a zpečetil vítězství - výsledek 3:1 posunul podceňovaný tým do finále. V něm Česko nastoupilo proti Švédsku. O výsledku rozhodly dva góly během 37 vteřin první třetiny. Čeští hokejisté se sice snažili s nepříznivým stavem něco udělat, nedařilo se jim však překonat spolehlivou švédskou obranu. Ve druhé třetině Švédové přidali další dvě branky, a zhatili tak české naděje definitivně. Švédsko zvítězilo 4:0 a stalo se vůbec první zemí, která dokázala v jednom roce vyhrát olympijské hry i mistrovství světa. Pocity českých hokejistů po prohraném finále byly smíšené, přirozeně cítili zklamání. Před turnajem však v zisk jakékoli medaile věřil málokdo. Čeští hokejisté předvedli velmi dobré výkony v rozhodující fázi turnaje, v týmu vládla dobrá

nálada. Jméno si spravil také trenér Alois Hadamczik, který byl po olympijském turnaji hojně kritizován. Mužstvo se semklo kolem vůdců Výborného a Kaberleho. Davida Výborného také novináři zvolili do All Star týmu letošního šampionátu. Slovákům se MS nevydařilo. V osmifinálové skupině předvedli nejisté výkony, jediné vítězství proti silnému soupeři si připsali, když jako jediní porazili pozdějšího šampiona - Švédy (5:2). Postup Slováků nakonec zaručilo až vítězství Bělorusů nad Švýcary. Slovensko se ve čtvrtfinále střetlo s vítězem skupiny E Kanadou a prohrálo 1:4. Konečné pořadí MS: 1. Švédsko, 2. Česká republika, 3. Finsko, 4. Kanada, 5. Rusko, 6. Bělorusko, 7. USA, 8. Slovensko, 9. Švýcarsko, 10. Lotyšsko, 11. Norsko, 12. Ukrajina, 13. Dánsko, 14. Itálie, 15. Kazachstán (sestup), 16. Slovinsko (sestup)

Medaile ve sportovní gymnastice po 21 letech

Jana Šikulová obsadila druhé místo ve cvičení na bradlech na ME ve sportovní gymnastice v řeckém Volosu. Je to první cenný kov po 21 letech. "Dopustila jsem se v sestavě jedné chybičky, ale myslím, že mohu být spokojena. Tweddleová (vítězka) odvedla tak výborný výkon, že bych ji stejně bodově neohrozila. Důležité je, že jsem udržela druhé místo," řekla ČTK Šikulová.

Zápasník Švec bronzový na ME

Reprezentant v řeckořímském zápase Marek Švec získal na mistrovství Evropy v Moskvě bronzovou medaili v kategorii do 96 kilogramů. Vylepšil tak své páté místo z minulého evropského šampionátu a navázal na předloňský bronz.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do Polska 25.-28.května 2006

Papež Benedikt XVI. přijel do Polska "vzdát poctu jeho předchůdci, papeži Janu Pavlu II". Navštívil místa, kam před 27 lety zavítal Jan Pavel II., když přijel do Polska poprvé jako papež.

První zastávka ve Varšavě a pouť do Čenstochové

První den v Polsku papež strávil ve Varšavě. Vzácného hosta přivítal ve čtvrtek 25.května dopoledne na letišti prezident Lech Kaczyński takto: "Očekáváme slova Svatého otce stejně, jako jsme vždy čekali na slova Jana Pavla II." Na uvítací projev papež polsky odpověděl: "Jsem velmi rád, že mohu být dnes mezi vámi na polské půdě. Velmi jsem chtěl navštívit zemi a národ, ze kterého vzešel můj milovaný předchůdce, Jan Pavel II." Potom pokračoval dál v projevu italsky.

Z letiště se pak Svatý otec vydal do varšavské katedrály sv. Jana, kde se sešel s polskými biskupy a kněžími. V katedrále se také papež pomodlil u hrobu kardinálů Stefana Wyszyńskiego a Augusta Hlonda.

S polským prezidentem Lechem Kaczyńskim se Benedikt XVI. sešel v podvečer v prezidentském paláci. Setkání mělo soukromý charakter. Po něm se papež setkal také s polským premiérem Kazimierzem Marczyńskiem, členy polské vlády a dalšími státními představiteli.

Poté proběhlo setkání Svatého otce s představiteli Polské ekumenické rady v luteránském kostele Nejsvětější Trojice. Polská ekumenická rada vznikla v roce 1946 z iniciativy luterského pastora Zygmunta Mitschelise a spojuje 7 církví: evangelickou církev augurského vyznání, metodistickou, baptistickou, starokatolickou, pravoslavnou polskou autokefální církev, evangelickou reformovanou a polskou katolickou církev. Polská ekumenická rada vede dialog s katolickou církví od roku 1970 a její zástupci se setkali s Janem Pavlem II. téměř při každé z jeho návštěv rodné vlasti. Večerní ekumenické setkání Benedikta XVI. mělo podobu bohoslužby slova, během které pronesl Svatý otec promluvu. Na závěr následovala společná modlitba všech přítomných.

"Papežova pouť je velkou událostí nejen pro římskokatolickou církev, ale rovněž pro další církve v Polsku," přivítal Benedikt XVI. v luteránském kostele Nejsvětější Trojice pravoslavný arcibiskup Jeremiasz. Ke katolické víře se hlásí více než 90 procent Poláků. Katolická církev v Polsku má také 128 biskupů, 30.000 kněží, více než 23.000 řeholnic a 1.500 řeholníků.

Vrcholem návštěvy ve Varšavě byla bohoslužba, sloužená následující den 26.května v 9.30 hodin na Pilsudského náměstí. Na tomto místě zahájil papež Jan Pavel II. 2.6.1979 svou první návštěvu vlasti. Podruhé zde Jan Pavel II. sloužil eucharistii v roce 1999. Kromě toho zde kardinál Agostino Casaroli předsedal zádušní bohoslužbě při pohřbu kardinála

Stefana Wyszyńskiego.

"Pokoj s vámi," pozdravil papež polsky davu shromážděnou na Pilsudského náměstí. Přibližně 300 tisíc lidí zaplnilo i přilehlé ulice, kde mohli bohoslužbu sledovat prostřednictvím velkoplošných obrazovek. Společně s papežem Benediktem XVI. mši sloužilo 120 kardinálů a biskupů nejen z Polska, ale i ze zahraničí. Mezi nimi i pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk.

Druhou zastávkou Svatého otce v Polsku bylo město Čenstochová s poutním místem Jasná Hora, kam odjel papež přímo z Varšavy. V této svatyni světil Jan Pavel II. Marii svůj pontifikát se slovy "Celý Tvůj". V tomto roce si Poláci připomenou také 50. výročí od zaslíbení polského národa Marii. Stalo se tak na Jasně Hoře 26.8.1956. Po modlitbě v kapli s velkolepou ikonou Matky Boží Svatý otec předsedal eucharistické adoraci, jejíž forma je typická pro polský lid v měsíci květnu. Slavnosti byli přítomni řeholníci, seminaristé a zástupci různých hnutí v církvi a v zasvěceném životě.

Návštěva Vadovic, Kalvárie Zebrzydowské a kostela Božího milosrdenství v Lagiewnikách.

Třetí den návštěvy Svatého otce v Polsku, sobota 27.května, byl věnován návštěvě Krakova. Toto místo je spjaté se 40 lety života Jana Pavla II. – studenta, dělníka, kněze, biskupa, kardinála a konečně papeže. Po ranní bohoslužbě v kapli Arcibiskupského paláce navštívil Svatý otec místa, spojená s životem jeho předchůdce: Vadovice, kde se Karol Wojtyła 18.5.1920 narodil a Kalvárii Zebrzydowskou, kde jako malý poutník putoval do svatyně Matky Boží.

Ve Vadovicích Svatý otec nejprve vstoupil do baziliky Neposkvrněného početí, kde před oltářem poklekl k modlitbě a potom se průvod s papežem přemístil do rodného domku Karola Wojtyły. Z Vadovic se Benedikt XVI. vydal autem na Kalvárii Zebrzydowskou, která je vzdálená asi 14 km. Bylo to poslední místo, které Jan Pavel II. navštívil, když se v srpnu 2002 vydal na návštěvu rodné země, poslední ve svém životě. Chrám si tehdy navíc připomínal 400. výročí svého posvěcení. Poutní chrám na Kalvárii Zebrzydowské je zasvěcen Umučení Páně a Panně Marii Bolestné a spolu s klášterem a poutním parkem je v Seznamu světového dědictví UNESCO. Barokní kostel ze 17. století proslul zázračným obrazem Boží Matky Kalvárské. Místo je známé Křížovou cestou, která je dlouhá celých 15 km. Každý rok sem přichází víc než milion poutníků. Podle původních plánů papežské cesty měla mít návštěva Kalvárie jen osobní ráz. Zástupy poutníků i malé pódium postavené vedle poutního chrámu nicméně neumožnily Svatému otci odejít beze slov. Po soukromé modlitbě v chrámu položil Benedikt XVI. na oltář svůj dar – papežský růženec. Dalším bodem návštěvy byla zastávka v kostele Božího milosr-

dlužníka, jako bys jemu prokázal skutek zbožnosti. Věci jsou dobré, když otevřeš stodoly spravedlnosti, takže se stanou chlebem pro chudé, životem pro ty, kdo trpí nouzí, očima pro slepé a otcem pro sirotky. Máš něco, čím bys mohl udělat něco dobrého? Tak proč se bojíš? (...) Podívej se, který dlužník ti děkuje: »Rty spravedlivého chválí toho, kdo velkodušně rozděluje chléb, a budou dosvědčovat jeho dobrotu.« Milost působí, že Bůh Otec se stává tvým dlužníkem, který jako dlužník dobrého věřitele zaplatí s úroky za pomoc, kterou obdržel chudák. Milost způsobí, že tvým dlužníkem bude Syn, ten, který řekl: »Byl jsem hladový, a dali jste mi najíst; měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem cizinec, a přijali jste mě, byl jsem nahý, a oděli jste mě.« Protože říká, že co dáme tomu nejmenšímu, bylo dáno jemu“ (7,36–37; 14,59).

Bohatý má však na toto pozvání jiný názor. Soudí, že na chudém spočívá Boží prokletí, a proto nemá smysl mu něco dávat. Aniž bychom o této námitce dlouho diskutovali, odpovídá Ambrož: „Nejednej podle toho, co druhý zaslouží. Milosrdenství rozděluje obyčejně nikoliv podle zásluh, nýbrž spěchá na pomoc v nouzi, pomáhá chudým a nezkoumá, kdo je spravedlivý.“ Protože Ambrož ví, že dychtění po vlastní spravedlnosti je východiskem strašné spirály, která vede dokonce k vraždě. „Jsi smutný, protože chceš zjistit míru spravedlnosti, abys neoloupil druhého: Já (a nyní mluví bohatý Achab) mám svá práva, mám své zákony. Pomlouvám, a bych vykořisťoval, a aby bylo jmění chudého uloupeno, je postižen jeho život. (...) S jakou jasností je zde popsáno jednání bohatých! Jsou smutní, protože neoloupili jmění druhých. Zříkají se jídla a postí se, nikoliv aby přemohli hřích, nýbrž aby se snažili dopustit zločinu. Můžeš vidět, jak horlivě, pokorně a vytrvale přicházejí do kostela, aby si zasloužili úspěch pro svůj zločin“ (9,41; 10,44). Bohoslužba však nestačí, aby unikli před hrozcím mečem, který se zvedá nad bohatými. „Na základě strašné smrti, kterou připravil jiným, je sám odsouzen zaplatit vlastní strašnou smrt“ (11,48). Jak jsme viděli, není jeho zbožnost pravá zbožnost, nýbrž „krvavá žádostivost“ – *cruenta luxuries* (11,49), a nebude mu ku prospěchu: „Přineste Bohu své dary, obdarujte ho v osobě chudého, zavažte si ho v osobě nuzáka, půjčte mu jako tomu, kdo trpí nouzí, protože za své hanebnosti nemůžete jiným způsobem za-

dosti učinit. Udělejte si dlužníkem toho, jehož se bojíte jako mstitele“ (16,67).

„Zatímco bohatý může oplakávat své hříchy a rozdávat, může chudý jen prosit: prostě a děkujte Pánu, svému Bohu, vy všichni, kteří mu přinášíte dary, děkujte mu, vy chudí, protože Bůh se nedívá na původ. Ti druzí hromadí bohatství, hrabou peníze a opatrují poklady ze zlata a stříbra; vy, kteří nic jiného nemáte, prostě; prostě, vy kteří máte jen to, co je cennější než zlato a stříbro“ (16,68).

Kristovo dědictví

„Chudý a slavný Nábót,“ jak se jmenuje výše uvedený článek *Osservatore Romano*, je však současně něco jiného, není jen obrazem chudých v Izraeli. Ve svém odmítnutí vydat vinici (Bůh uchovej, abych ti přenechal dědictví svých otců) je Nábót také obrazem strážce depositum fidei – pokladu víry. Ve svém boji proti ariánům vzpomíná Ambrož Nábota: „Svatý Nábót hájil své révy za cenu své krve. Když svou vinici nepředal (non tradidit), můžeme my zradit Kristovu církev? (...) Když on nevydal dědictví otců, můžeme se my vzdát dědictví Kristova? Ať je mi daleko, bych vydal dědictví otců, dědictví Dionýza, který kvůli víře zemřel ve vyhnanství, dědictví Eustorgia, dědictví Mirokla a všech dřívějších svatých biskupů. Moje odpověď byla odpověď biskupa: císař ať si dělá, co je v moci císaře. Může mi vzít spíše život než víru“ (Dopis 75a nebo *Contra Auxentium de Basilicis* z roku 386).

Dva pozdější nástupci Ambrože a pozdější papežové chtěli svatého milánského biskupa následovat ve střezení Pánovy vinice, tzn. v péči o chudé a o poklad víry: Pius XI. (*Achille Ambrogio Damiano Rati*) a Pavel VI. (*Giovanni Battista Montini*). Oba byli jako Ambrož mužové s velkým vzděláním, oba pocházeli z bohatých rodin, oba pozvedli svůj hlas za chudé jako chudí, oba byli schopni dělat politiku, aniž by sledovali politické cíle. Oba poukázali ve své sociální nauce na svatého Ambrože. Pius XI. upozornil prorockými tóny svatého Učitele v *Quadragesimo anno* na to, že „volný trh bude zlikvidován hospodářskou diktaturou. Za pachtěním po zisku jde v patách úsilí o moc; celé hospodářství se stalo strašným způsobem tvrdé, necitelné a kruté“ (109); že z jednoho pramene vznikly dva rozličné proudy: „na jedné straně národní socialismus, neboli

imperialismus, a na druhé straně neméně neblahý internacionalismus neboli mezinárodní imperialismus, vysoké finance, pro které platí jedno jediné řešení: Kde se mi daří dobře, tam jsem doma“ (tamté.). Na začátku encykliky se odvolává na svatého Ambrože, který říká: „Žádná povinnost nejde za povinností děkování“ (tamté. 16). Je to ve shodě s trvalou výzvou k modlitbě (neřekl sv. Ambrož „modlete se, vy, kteří máte jen to, co je dražší než zlato a stříbro“?), která není posledním důvodem k úžasné naději, když čteme jeho jiné sociální texty: krátký a dojemný list *Independent charitas*, ve kterém prosí o svátku Andělů strážných 1931 o pomoc pro chudé, ohrožené hladem v nastávající zimě; ne příliš dlouhou encykliku *Charitate Christi* impulsí z května následujícího roku, která je celá věnována modlitbě a skutkům pokání: „Co je důstojnějšího než naše modlitba a co odpovídá více klanění osobě hodné toho, který je jediným prostředníkem mezi Bohem a člověkem, člověka Ježíše Krista, než naléhavě si vyprošovat u jediného a živého Boha dar uchování víry?“

Pavel VI., který se štihlému a vzdělanému Ambrožovi ještě více podobal, pokud je to vůbec možné, chtěl v encyklice *Populorum progressio* v kap. 23 připomenout právě *De Nabuthae*: „Je známo, s jakou rozhodností učili církevní Otcové, jaký mají majetní zaujmout postoj vůči těm, kteří trpí nouzí: „Není to tvůj statek,“ říká sv. Ambrož, „se kterým se děláš vůči chudým velkodušný. Dáváš mu jen zpět, co mu patří, protože ty sis jen vzal k svému použití to, co je pro všeobecný užitek. Země je zde pro všechny, ne pouze pro bohaté.“ Jako by chtěl říct, že soukromé vlastnictví není bezpodmínečné a neomezené právo. Nikdo není oprávněn podržet si přebytek pouze pro sebe, když nuzným chybí to nejpotřebnější. Jedním slovem: „Právo na vlastnictví nesmí podle původní nauky církevních Otců a velkých teologů nikdy sloužit ke škodě obecného blaha.“ Jestliže by mělo dojít ke konfliktu mezi řádným právem jednotlivce a základními potřebami společnosti, je věcí státní moci, aby za aktivní účasti jednotlivců a sociálních skupin hledala řešení.“

Byli tu kdysi chudí a obdivuhodní mužové...

Lorenzo Cappeletti
30giorni 10/1996

Česká Misie v Chicagu Vás zve na

KORUNOVAČNÍ SLAVNOST PANNY MARIE SVATOHORSKÉ

v sobotu 24.června 2006 při mši svaté v 6.30 hodin večer
v kostele Panny Marie Svatohorské 2412 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

Při slavnostní bohoslužbě bude posvěcena nová socha
Panny Marie Svatohorské, patronky zdejší farnosti i České Misie.

Sochu věnovala, podobně jako sošku Pražského Jezulátka,
firma pana Martina Froňka z Prahy

Maria Fiori,

které při této příležitosti vzdáváme upřímné Pán Bůh zaplat'
za tento šlechetný dar.

*Při slavnosti budeme zpívat naše krásné Mariánské písně
a na závěr zazní litanie a Svatohorský zdrávas.*

Socha bude umístěna na čelní stěně nové kaple misijního domu.

**Srdečně Vás zveme
na zajímavou přednášku**

SVATÁ ZEMĚ

která se uskuteční v úterý 20.června 2006
v 7.00 hodin večer v domě České Misie
2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

pan Jiří Chválek

**ředitel Cestovní kanceláře AVETOUR
z Dobrušky v Čechách**

bude vyprávět o poutích do Izraele, které úspěšně organizuje
již více než 15 roků. Přednášku doplní poutavým filmem.
Pro účastníky ŽIVOTNÍ POUTĚ DO SVATÉ ZEMĚ
podá všechny informace.

**Zveme všechny poutníky i širokou veřejnost
na tento poutavý večer.**

Za Českou Misii v Chicagu

Fr. Dušan Hladík

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbakenfs@mycingular.blackberry.net

*Continuing the Marik Family
Tradition of Funeral service"*

Česká Misie v Chicagu Vás zve na ŽIVOTNÍ POUTĚ DO SVATÉ ZEMĚ,

1. až 17. října 2006

Ve Svaté zemi navštívíme Jeruzalém, Betlém, Nazaret,
Jericho, horu Tábor, Kánu Galilejskou, Betánii, horu
Karmel a řadu dalších biblických míst spojených
s životem Ježíše Krista. Uskutečníme plavbu po
Genezaretském jezeře, obnovu křestních slibů u řeky
Jordánu, vykoupeme se v Mrtvém moři, zastavíme se i u
Rudého moře a navštívíme horu Sinaj v Egyptě, kde
dostal Mojžíš Desatero Božích přikázání. Na závěr
navštívíme skalní město Petru v Jordánsku.

Předběžná cena pouti z Prahy do Izraele je asi \$ 1000,-
Zajistíme též leteckou dopravu z Chicaga do Prahy
a zpět. Před cestou do Izraele bude čtyřdenní
pobyt v Praze s výlety do okolí.

**Předběžná cena za cestu z Chicaga do Prahy a zpět
a pobyt v Praze je asi \$ 1200,-**

Skutečné ceny se budou odvíjet podle počtu účastníků
zájezdu, proto se přihlašte co nejdříve.

Bližší informace podá a přihlášky přijímá:

Fr. Dušan Hladík, P.O. Box 508 576, Cicero, IL 60804

Telefon: 708 – 656 7472 nebo 708 – 533 1050

The Czech Voice of Cleveland

WERE 1300-AM

Sundays: 1.00 - 2.00 p.m.

Host: Frank Moravcik

WHK 1220-AM

Sundays: 3.00 - 5.00 p.m.

Host: Joe Kocab

Jerry Jiráček

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 am

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

Robert Vlach

Právní služby

1. dopravní přestupky včetně
2. jízdy v opilosti
3. suspenze a revokace řidičského průkazu
4. bankroty
5. kup a prodej nemovitostí
6. rodinné záležitosti, pozůstalosti
7. emigrační záležitosti
8. trestní právo

Mluvíme česky

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 - 4400

ČESKÁ SÍŇ KARLÍN

Wednesday dances 2006

Dancing from 7:30 PM - 10:30 PM

Karlin Hall and Club

5304 Fleet Ave

Cleveland, OH

For details and updates call:
216 - 883 - 4760

Czech Kitchen call:
216 - 581 - 4362

MUSIC EVERY WEDNESDAY

JUNE 7, 14, 21 & 28

JULY 5, 12, 19 & 26

MidAmerica Bank CommUNITY Banking™

Pomozte získávat peníze pro Českou Misii.
Nic Vás to nebude stát.

MidAmerica Bank

Nabízí České Misii dotace za Vaše finanční operace.
Stačí nahlásit naše číslo **TIN # 6089**

Když si otevřete u **MidAmerica Bank** konto,
vyplatí nám za to banka prémii:

- Checking = \$25
- Money Market Account = \$15
- Savings Account = \$10
- CD with a term of 12 months or greater = \$10

Navíc **MidAmerica Bank** vyplatí České Misii bonus:
2% hodnoty Vašich ročních úroků z Vašich vkladů.

Vy o nic nepřijdete, Misie získá peníze.

Na tento program můžete napojit již svá
existující konta u **MidAmerica Bank**.

Volejte číslo 630-305-8300 pro "linkup" Vašeho konta
ve prospěch České Misie.

MidAmerica Bank je náš

dlouholetý spolehlivý peněžní ústav.

Věříme, že se zapojíte i Vy do vzájemné spolupráce.

Děkujeme Vám.

Úmrtní oznámení

*S bolesti v srdci oznamujeme všem přátelům
a známým, že byla povolána z tohoto světa
na věčnost naše milá maminka a babička, paní*

Bohumila J. Lat

rozená Čadová,
manželka po zesnulém Emanuelovi Latovi
bytem Willow Springs, IL a Lakeside, MI

Narodila se v Plzni v Čechách.

Ve Spojených státech žila 50 roků.

Zemřela ve věku 78 let 1. června 2006.

Rozloučili jsme se s ní v úterý 6. června 2006
v pohřebním ústavu Švec a synové v Berwynu, IL,
odkud jsme ji doprovodili na hřbitov Woodlawn,
kde byly její tělesné pozůstatky zpopelněny.

*Děkujeme všem, kdo se zúčastnili jejího pohřbu
a vzpomenu si na ni v modlitbě.*

Ilona Dotterrer, dcera

Paul Lat, syn s manželkou Carol

Bruce a Ducan Dotterrer a

Anna, Erik a Jennifer Lat, vnoučata

Vroucí vzpomínka

*Před devíti roky 8. června 1997 na Boží zavolání odešel
náhle z našeho středu můj milovaný manžel, starostlivý
a dobrácký otec, dědeček, bratr, strýc a švagr, pan*

Henry Vicenik

rodák ze Zahorovic na Moravě

Všem přátelům v rodné vlasti i jeho osobním
a spolkovým přátelům v USA,
kteří si na něj dosud pamatují,
děkujeme za vřelou modlitbu a upřímnou vzpomínku
u příležitosti 9. výročí jeho odchodu na věčnost.

Vlasta Viceniková, manželka

Henry a Barbara Vicenik, syn a snacha

Henry a Jenefer, vnuk s manželkou

Rachel a Jonathan, vnoučata

Thomas a Mary Vicenik, syn a snacha

Deborah a James Hojnicky, dcera a zeť

Danielle a Thomas, vnoučata

a ostatní příbuzní v USA a v České republice

ČESKÁ MISIE V CHIAGU

**srdečně děkuje všem,
kteří se jakýmkoli způsobem
podíleli na úspěšné realizaci**

GARAGE SALE

**Děkujeme členům a přátelům misie
za darování šatstva, nábytku, hraček
a dalších hodnotných věcí pro tuto akci.**

**Děkujeme těm, kteří věci
předem připravili k prodeji
a po oba dny prodej organizovali.**

Akce vynesla asi \$ 2200,-

*Všem dárcům
upřímně Pán Bůh zaplatí!*

CZECH CATHOLIC UNION

**5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127**

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, Secretary -Treasurer
Mary Ann Mahoney, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Jak se jezdí na ledovci

Léto ve městě bylo suché a vyprahlé. Popraskaná půda zahrádek žiznila po dešti, který nepřicházel. Ulice se leskly potem, stejně jako chodci, ploužící se kolem rozpálených domů. Byl to jeden z těch dnů, kdy je příjemnější odpočívat ve vychlazené místnosti a třeba si vzpomínat na minulé léta strávena u moře. Vrátit se k záplavě laškujících vln, ponořit do nich rozpálená těla a zase se ukrýt do stínu královských palm, protože není radno příliš opékat svá vnitrozemsky bílá těla ve sluneční lázni. Hezky se vzpomíná i na to, co ještě nebylo. Co takhle opatřit si kouzelnou hůlku a přenést se na jinou planetu, anebo alespoň do jiného světa, kde lidé netrpí oparem z horka? Nebylo by to kolosální, mávnout takovou hůlkou a octnout se stovky mil odtud, třebaš na Aljašce nepadne vás. V podvědomí ucítíte chladný proud vzduchu, před očima vyvstanou zasněžené špičky hor. Uslyšíte šum křišťálových gejzírů, ovane vás vůně pryskyřice, v hustém křoví tušíte obrysy grizzlyho. Myšlenka se mění v touhu, touha podněcuje skutek. Proč ne, nu, proč ne?

Nebylo to, pochopitelně, tak jednoduché, jak by si člověk představoval. Nikde na světě nevyrábějí hůlky, co kouzlí a letenka do severských končin není právě nejlevnější. Avšak, když člověk chce, hodně zmůže. Nutno se trochu uskrovnit, odřeknout si nějaký ten krajíc s pomazánkou, anebo večeri v oblíbené restauraci a třebaš i novou garderobu! Nakonec, co je taková pohodlná cesta za půlnočním sluncem proti předložné jízdě na drsné pokožce sloniho hřbetu (příště si pořídím měkký polštář) anebo ploužení vyprahlou stepí na rosolovité špičce jednohrbého velblouda! - A tak, jednoho dne začátkem září, v doprovodu dvou dcer a půl tuctu zavazadel, vyrazili jsme na sever.

První krůček za aljašským dobrodružstvím byl celkem jednoduchý: Letadlo nás během několika hodin dopravilo z Chicaga do Seattlu a vyklopilo nedaleko přístavu. Koráb, který se stal na nějaký

čas naším prozatímním domovem, se hemžil lidským mraveništem. To, co se před námi tyčilo do výše, to byl čtrnáctipatrový kolos vybavený nepopsatelným přepychem a vymoženostmi.

Téměř celá půlka lodí je věnovaná nočnímu pohodlí cestujících. Tady najdete větší, nebo menší pokoje s balkony, či bez nich, vybavené jen tím nejdůležitějším, co moderní cestující potřebuje. Ve dne loď oživne hlaholem života. Čtrnáctipatrový kolos se promění v zalidněné město, zvolna plující po vodách oceánu. Kuchyňsky aparát chrlí denně nepřehledné množství lahůdek pro téměř půldruhého tisíce hladových cestujících. Mohou si vybrat pro své pohodlí jednu z pěti prostorných restaurací, anebo si zaskočit do útulného bistra u bazénu. Je-li zapotřebí zahnat žízeň, možno navštívit některý z barů vroubicích chodby lodě.

Pro karbaníky nechybí centrálně umístěné kasino. Svítí dlouho do noci očima barevných neonů a láká dychtivé návštěvníky příslibem tisíce dolarových výher.

Avšak, ne každý holduje nočnímu životu. Pro druhou část cestujících jsou připraveny jiné zajímavosti: několika - jazyčná knihovna, obrazárna, divadlo. Zručný pianista hrající denně k poslechu milovníkům hudby. Soutěže. Různé společenské i jiné hry. A sport. Dvě moderně vybavené tělocvičny a pět vyhřívaných bazénů uspokojí i náročnější sportovce. A to všechno je doplněno luxusem dekorací, obchody, zbožím všeho druhu. Protože lidé, kteří ztratili půdu pod nohama, hledají za ni náhradu; hledají jakoukoliv zábavu. A nakupují a nakupují...

Konečně plující kolos zpomalil tempo. Zaduněly kovové kotvy, zaskřípaly brzdy, z kapitánova můstku zazněly štekavé povely. Moře ustoupilo pevnině a před námi se objevily bílé čepice hor. Břeh se přiblížil na dosah rukou; z ranní mlhy vyskákaly, jedna po druhé, škatulky dřevěných domků.

Rázem jsme se octli v jiném světě a v jiném století.

Juneau

Psal se rok 1889; tak často začínají staré historky, tak také začíná příběh dvou kamarádů, Joe Juneau a Richarda Harrise. Snad je vedla přirozená zvědavost po dobrodružství, snad touha po lepším bydle, když se vypravili do neprostupných lesů Aljašských hor. A když pak objevili v korytech řek Klondike a Yukon pár zrnok opravdového zlata, nepotřebovali k tomu techniky moderní doby, telefonů ani televize, aby obeznámili se svým nálezem celý svět. Téměř přes noc propukla na Aljašce hysterie zlaté horečky. Státisíce občanů opouštělo své domovy a vyzbrojeni potravinami, náradím, léky, saněmi, hledali své štěstí v korytech dosud málo známých řek. Všichni toužili po bohatství. Peníze odjakživa znamenaly prestiž, moc a pohodlný život. Žel, ne každému se podařilo najít domnělou spásu světa. Někteří - a nebylo jich málo - se za čas vraceli domů, zničení prací a neúspěchem. Jiní se stali obětí nesmlouvavých hor zrádného průmyslu Chilkootského.

Juneau a Harris byli z těch šťastnějších. Řeky je štědře obdarovaly a oni sami nakonec našli svůj životní cíl v budování obce, která se časem stala hlavním městem celé Aljašky. Dnes žije v Juneau něco přes třicet tisíc obyvatel na rozloze více než 3,248 čtverečních mil. Ložiska zlata už dávno vyschla, avšak člověk časem objevil něco daleko cennějšího. Něco, co mu nikdo nemůže vzít: přírodní krásu. Úchvatná panorama hor, sytá zeleň hustých lesů, azurově zbarvená pole ledovců a křišťálově čisté ovzduší láká dnes tisíce turistů do panské země, doposud nezasažené pokrokem průmyslových měst.

Avšak jen jednomu z těch dvou průkopníků se podařilo zaručit nesmrtelnost svého jména. Lidé si vyprávějí, že už tehdy uvažovali páni z radnice, kterým z obou jmen pokřtít město, aby se druhý partner neurazil. Tehdy prý přišel Joe Juneau na spásný nápad. Pozval celou tu městskou smetánku na schůzi. Když

byla debata v nejlepším, hodil na stůl napěchovanou peněženku a prohlásil:

„Abyste věděli, jak si vás vážím, vystrojím vám tu nejlepší hostinu, jakou jste kdy měli! Celou noc můžete jíst a pít co hrdlo ráčí. A za to nechci nic jiného, než abyste dali tomuto městu moje jméno!“

Svým návrhem samozřejmě zvítězil, ale také zaskočil svého přítele, který ten den měl u sebe jen pár drobných. A bylo rozhodnuto o jméně rostoucího města. Jestli ovšem zůstali ti dva nadále dobrými kamarády, o tom už žádná kronika nepíše.

* * *

Začalo drobně mžít. Bílé špičky hor se stáhly do sebe a cudně se přikryly mlžným závojem. Zato pobřežní domky nasáté nebeskou vláhou vystoupily ze tmy, dřevěné okenice zazářily pastelovou barvou. Pak vyběhl zpod mraků paprsek slunce a hned bylo veseleji. Obchody a obchůdky zotevřely dveře, aby vystavily své typicky aljašské zboží. Pestré přikrývky a kožené bundy, vlněné šály, čepice zdobené kožešinou. Pohlednice pro turisty. Příručky o Aljašce. Trička s nápisem ALASKA. Barevné totemy nejrozličnějších druhů a velikostí. A každý jiný.

A salmony. Hned několik druhů připravených na různé způsoby: Salmon uzený, pečený, grilovaný na roštu, salmon v omáčce. Paštika ze salmonů, klobása ze salmonů. Koupily jsme na cestu domů salmons v oleji, celý týden se nám na něj sbíhaly sliny, až jsme neodolaly. Nezbyla po něm ani kostička.

Ochutnali jsme salám z místního karibu a hamburger z jeleního masa. Ale pak jsme zavítaly do hospůdky na pokraji lesa a objednaly do zlata Usmaženy řízek s bramborem. Člověk si může dopřát i těch nejlepších lahůdek jen tolik, dokud se jimi nepřejí. Pak se i kousek chleba stane vzácnou pochoutkou. Napadlo nás, jestli tu také neuvidíme známé oblouky pana McDonalda. Nenašli jsme je. Zdejší obyvatelé si úzkostlivě chrání svůj nezkažený kousek světa - a je to tak správné.

Město Juneau si dodnes zachovalo svůj ráz a romantiku devatenáctého sto-

letí: domky ozdobené parohy, malůvky severských zvířat, pestré totemy Indiánů kmene Haida. Osobité hospůdky nesou názvy z dob zlaté horečky. Zastavily jsme se „U červené cibule“, vyslechly příběhy bývalých zlatokopů od „Létajícího salmons“. Majitel „Spícího medvěda“ nám ukázal staré fotografie aljašských přistěhovalců; u „Zlatého anděla“ jsme potěžkaly drobné hručky narýžovaného zlata. Všude nás vítali s otevřenou náručí a loučili se srdečně jako se starými známými, i když naše útrata za pár Coca-col dělala jen několik málo dolarů.

Nazítí nás čekala dobrodružná cesta do horských planin a království ledovců. Autobus přijel před rozbřeskem slunce a namířil zalesněnou krajinou nahoru k oblakům. Trochu ta cesta připomněla zimní výlet na Sněžku, jenomže tohle byl teprve začátek. Po půlhodinovém výstupu jsme dorazili k prostorné chatě. Tady prý začne naše dobrodružství, bylo nám řečeno. Začalo to tím, že všichni cestující byli požádáni, aby uložili svá zavazadla, brašny a kabelky do dřevěných přihrádek, naplněných dalšími brašnami a kabelkami.

„Budte bez obav,“ ubezpečili nás, když postřehli naše nedůvěřivé pohledy, „tady se nekrade!“ Poněkud jsme se zdráhaly. Rychle jsme zastrčily nejdůležitější předměty do kapes: peněženku, cestovní pas, klíče, vstupenky na další výlet. Člověk nikdy neví...

Ještě jsme si prohlédli turistickou výzbroj, navlékly půjčený pár holínek přes naše holínky (prý pro jistotu) a už se k nám dálkou blíží povědomý zvuk stroje. Na obzoru se objevilo cosi jako moucha, pak té mouše narostly vrtule a když už byla na dosah rukou, vrtulník poskočil a dopadl na zem, několik metrů od nás. Vtěsnaly jsme se do úzké kabiny; já vedle pilota, dcery dozadu, načež se motor opět rozeřval a půda pod námi se začala vzdalovat. Zbylo po ní jen několik kaluží, pár vlhkých kapek, a to už se vrtulník šplhal nad špičky lesů a mířil vzhůru k nebi.

Zežhora vypadal svět docela jinak. Vycházející slunce, které zvědavě nahlédlo do naší kabiny bylo několikrát větší, než pomerančová koule, která nás po ránu budí. Šedozelená hladina moře pod

námi, často rozdáváná zdívočelým větrem, se uklidnila, asi aby dokázala, že všechny ty pověsti které kolují o jejich nebezpečnostech, jsou jen výmysly zlých jazyků. Jen občas se hladina nepatrně zčeřila; to když párek velryb si myl své ploutve. Zelené pralesy tančily kolem stříbřitých lagun a nahlížely do zrcadlí vody, aby se přesvědčily, který odstín jim sluší. Pak se na obzoru objevila řídká podšívka z vaty, rostla a houstla, až přikryla celou zem. Tmavá zeleň lesů a křišťál jezírek ustoupily do pozadí, ledové prsty hor namířené k nebi zmizely v mléčné mlze. Náhle se náš vrtulník zastavil a pak zvolna počal klesat k zemi. Pod námi se rozprostřelo pole, bílé jako babiččina duchna, jenže třikrát tak velké a ještě bělejší, nikde mu nebyl konec. Bílá pěna zabalená do slunečních paprsků bodala do očí, vrtulník řval a nervózně hledal zem. Ještě jednou se zakymácel jakoby zaváhal, kde přistát, pak prudce dosedl a rozvířil bělostný poprašek čerstvě napadaného sněhu. Jsme na místě. Před námi se rozprostírá jeden z nejkrásnějších ledovců národního parku Tongas, zvaný Mendenhall glazier. Ten bílý zázrak je půl druhé míle široký a kdybyste se chtěli prokopat až na jeho dno, bylo by zapotřebí vykopat jámu několik set metrů hlubokou.

Vrtulník se vzdálil. Obklopilo nás nezvyklé ticho a klid. Snad se tu najednou zastavil čas, že jsme i dýchat zapoměly. Kousek od nás zapraskala hruška ledu. Z mlhy se vynořil muž v modré uniformě a zamířil k nám.

„Tak buďte vítáni na našem ledovci,“ zahlaholil. „Budu vám dělat průvodce a říkejte mi Joel!“

Pocházel z Minnesoty, ale nesnášel horko. Tady prý je mu líp. Až pak na podzim odpluje poslední loď nazpět do Karibského moře, zabalí Joel své svršky a vydá se objevovat svět. Už hodně viděl a ještě víc zažil.

Provedl nás zasněženou plání a při tom vyprávěl o životě lidí, kteří tu žili před námi. Kdysi to byli Indiáni kmene Tlingit kteří okupovali tento kraj se svými kanoemi a pestrými totemy. Hluboké laguny byly pro ně zdrojem obživy; ryb a jiker a vodních řas. V zimě pořádali oblíbené „potlatches“, při kterých se jedlo, pilo, hodovalo. Nechyběly ani

exotické tance, dokonce i řečníci si tu přišli na své. A rozdávaly se dárky. Snad to bývala jakási předehera našich vánoc. A potlachy? Ty se udržela dodnes v obměně trampských kempingů, kdy člověk obnovuje svůj věčný vztah k přírodě.

Joel nás upozornil na ledové krápníky a modré křišťály, které se co chvíli utrhy z horské špičky a roztrštěné padaly k zemi. „Není to nádhera, ty safirové kusy ledu? To je zdejší hříčka přírody,“ vysvětloval i to, jak takový sytý modrý křišťál vzniká. Musím přiznat, bylo toho trochu moc. Jak může člověk pojmout všechny ty nové dojmy a zapsat je do paměti, aby je časem nepřikryla rouška zapomnění?

Došli jsme na okraj ledové stěny. Před námi se otevřela bělostná rokle polepená dřevěnými domečky. Rozestavené jeden vedle druhého jako vojáci na stráž, stály psí boudy. Z ničeho nic to do ticha zakňučelo, zaštěkalo a v následujícím okamžiku se po ledě rozezvučel celý psí orchestr. Štěkali v různých tóninách a ve všech oktávách, od pisklavých hlásků štěnat, po hluboké barytony dospělých psů. Dvě stě čtyřicet čtyřnohých „huski“, které tu chovají pro aljašské závody, známé pod jménem „iditarod“, nás vítalo psím chorálem. Bylo to až dojemné. Drobná štěňátka si lehla k našim nohám a vlhkými jazyčky nám vyznávala svou lásku. Nezbylo, než vzít ta chundelatá klubíčka na chvíli do náruče a pohlédit a polaskat se s nimi. A pak byl čas pokračovat v cestě, protože kousek odtud nás čekalo spřežení modrookých psů připravených na jízdu po ledovci. Joel nás zasvětil do všech podrobností a vysvětlil, jak si počínat, abychom nepřevrhly saně. Vypadalo to celkem jednoduše: v předu, přivázané provazy k saním, čekalo spřežení devíti psů. Nejsilnější z nich a možná i nejmoudřejší, byl první a za ním v párech dalších osm huski. A povoz? Nebylo na něm nic neobvyklého. Dvě dřevěné židle bez noh, připevněné k saním, a k psímu spřežení; tam jsme nasedly dcera a já. Saně, přibité zespodu k lyžím, přečnávají vzadu asi o půl metru. Na nich stojí rozkročmo vozka, či „psovod“. Jednou rukou drží rukovět jako jsou u dětských kočárků, druhou svírá opratě. Druhý psovod - v

tomto případě druhá dcera - stojí vzadu na konci lyží a pomáhá usměrňovat povoz. Všichni čtyři mají za úkol sledovat psí potah a podle cesty se naklánět doleva, anebo doprava, aby se povoz nepřevrhnul. Takto poučení a varování zaujaly jsme svá určená místa. Potom Joel několikrát hlasitě zavelel: „Muš! Muš!“ Což je jakési zaklínadlo, na základě kterého se psi rozběhnou. Abychom zvýšily účinek hesla, také my jsme z plných plic volaly: „Muš! Muš!“ načež se vozidlo naložené třemi cestovatelkami a jedním průvodcem, rozjelo. Jeli jsme s větrem o závod, jako bychom se účastnili opravdového Iditarodu. Vítr šlehal do očí, pod námi pukaly hrudky ledu, hvízdalo nám v uších. Jelo se do kopce a jelo se z kopce dolů. Psi radostí štěkali, asi měli ukrutnou radost z jízdy a my zase z toho, že se vezeme po ledovci!

Ujeli jsme zhruba tri čtvrtě míle, když Joel zastavil. Pochválil dceru za dobrý výkon a vyzval k jízdě dceru druhou. A zase jsme jeli s větrem, o závod a zase psi štěkali radostí a ve mně byla malá dušička, protože jsem tušila, že za chvíli zastavíme a bude řada na mně. Moje tušení mně neklamalo. Za další tři čtvrtě míle jsme si znovu vyměnily místa a teď bylo na mně: Ukaž, co umíš! Přiznám se, tráslas se mi ruce a trásla se mi kolena. Nesmím zpanikařit. Vždyť o nic nejde! říkám si. Jenomže ono jde, jde o ČEST RODINY! Nesmím převrátit saně!

Psi se opět s jásotem rozběhli. Vítr mi hvízdal kolem uší, sněhové vločky padaly do očí. Pod saněmi praskaly hrudky ledu, jeli jsme nahoru a jeli jsme dolů.

A pak mně to napadlo: Vždyť tohle je jízda, jako doma na jezeře, na vodních

lyžích! Jedu po vlnách a kolem stříká voda, nohy mám napjaté jako struny, ruce natažené; jedu a pode mnou se do rytmu houpou vlny - to nejsou vlny, to jsou hrudky sněhu! Rázem ze mě spadl všechn strach. Krupky ledu střílejí na všechny strany a já jedu, jedu o závod - jedu po ledovci!

Ani jsem si nevšimla, že psí spřežení zpomalilo, že se jízda blíží ke konci. Začalo se stmívat. Nad hlavami se nám ozval povědomý zvuk vrtulníku. Prý se od západu blíží bouře. Nechceme-li strávit tuto noc v dřevěné chatrči, obklopeni dvě stě čtyřiceti psy, musíme se vrátit do Juneau. Setřásáme sníh z ramen a loučíme se s Joelem.

Vysoko nad námi visí světla hvězd. Jsou jich tisíce a jsou jich miliony, pro každého z nás jedna, či deset, anebo ještě víc. Stačí jen natáhnout ruku a přitisknout některou k srdci; hřejí vzpomínkami, jsou s námi, když je nám nejhůř.

Život je krásný.

Vlada Williamsová

atmosféra v kostele se změnila z paniky na děkovné klanění, že Pán Ježíš zjevil svou skutečnou přítomnost.

Pro tento eucharistický zázrak byl zhotoven nádherný svatostánek a byl umístěn do zvláštní kaple v kostele sv. Ambrože. Po 33 letech v roce 1628 prozkoumal biskup z Florencie tuto zázračnou hostii a prohlásil ji za neporušenou, ačkoli normální nekvašený chléb by musel za tu dobu dávno podlehnout rozkladu. V roce 1970 byla hostie opět podrobena přísnému zkoumání a církevní autority prohlásily, že se zde jedná o opravdový zázrak. Každého roku v květnu přicházejí poutníci z celé Itálie a sousedních zemí, aby zde uctivali oba eucharistické zázraky: Nejsvětější Krev a tělo Pána Ježíše. Proč oběma zázraky byl obdařen stejný kostel, se dovíme asi až na věčnosti.

Zázrak v Offidě roku 1228

Eucharistický zázrak uchovávaný v Offidě se vlastně stal v Lanciano, o kterém jsme psali v letošním dubnovém čísle Hlasů národa. Protagonisty zázraku byli novomanželé Ricciarella a Jakub Stasio. Jejich manželství hned od samého počátku procházelo všemožnými těžkostmi. Nedovedli se v ničem shodnout a zdálo se, že Jakub pečuje daleko více a svoji mulu než o svoji manželku. Ricciarella nabyla přesvědčení, že ji Jakub opravdu nemiluje a tak se obrátila na místní čarodějnici, aby jí pomohla získat lásku svého manžela. Ta jí poradila, jak má připravit kouzelný nápoj: „Jdi k přijímání, nepolkni hostii, přines ji domů, spal ji a popel zamíchej do vína nebo do polévky pro svého manžela, který pak vzplane k tobě horoucí láskou.“

Ricciarella byla vychována ve zbožné katolické rodině a tak si uvědomovala, že takovým činem by se dopustila smrtelného hříchu svatokrádeže, ale zaslepena zoufalou touhou získat lásku svého manžela se rozhodla k tak strašnému zločinu. Při svatém přijímání hostii nespokla, ale nepozorovaně ji vložila do šátku a pak rychle běžela ulicemi Lanciana do svého domku. Zde rozpálila kamna a do hliněného hrnce na nich vložila hostii. Z hostie

se začalo kouřit a žena uviděla, jak se okraje hostie proměnily v krvácející lidské tělo. Prostředek hostie si však zachoval původní podobu. Nešťastná osoba propadla panice. Nevěděla, co má dělat. Krev vytékající z masa pokryla nejprve dno hrnce a přibývalo jí stále víc a více. Ricciarella nasypala do hrnce vosk a hlinu, ale krev brzy začala prosakovat a sahala již téměř k okrajům hrnce. Zděšená žena rychle strhla ze stolu těžký plátěný ubrus, zabalila do něj hrnce s krvácející hostií a běžela do chléva. Zde vykopala uprostřed hnoje hlubokou jámu a zahrabala do ní hrnce s eucharistickým zázrakem zabalený do ubrusu. Když se večer vrátil její manžel z pole, nechtěla jeho mula za žádnou cenu vejít do chléva. Jakub věděl, že zvíře mívá někdy své vrtochy, ale tentokrát jeho tvrdohlavost přesahovala všechny meze. Muže to tak rozzuřilo, že začal mulu mlátit bičem hlava nehlava, až ubohé zvíře donucené nesnesitelnou bolestí doklopýtalo do chléva, kde padlo na kolena před místem, kde byla zakopána hostie. Rozhněvaný Jakub ji dál bil bičem a také několikrát přetáhl manželku s výčitkou, že uhranula mulu, aby ho neposlušovala.

Pro nešťastnou ženu nastala doba opravdového pekla. Stále víc a víc si uvědomovala závažnost a následky svého činu. Vztahy mezi ní a manželem se vyhroutily až k nesnesitelnosti a výčitky svědomí ji doháněly k šílenství. Nelidské zacházení ze strany manžela začala pocíťovat jako Boží trest a vnitřní bolest ji působila myšlenka, když si vzpomínala na to, jak ji v dětství maminka připomínala, že Bůh je náš dobrotivý a milující Otec a ona nyní spáchala proti jeho Synovi tak neomluvitelný zločin. V tomto stavu žila tato ubohá žena sedm roků. Toužila se vyzpovídat ze svého hříchu a tak odvalit těžký balvan zatěžující její srdce a oživit umírající duši, ale nedostávalo se jí odvahy, aby se vyznala z tak velkého hříchu a že by nepřežila tak velkou hanbu. Ztrácela naději, že by ji Bůh mohl odpustit.

Konečně když už tak opravdu nemohla dále žít a byla u konce se svými tělesnými i duševními silami, rozhodla se obrátit na převora místního augustiniánského kláštera v Lanciano. Ricciarella se u něho vyzpovídala. Potom s ní mnich odešel do jejího domu, kde v chlévě v dobytčím odpadu, kterého se tam za sedm roků

Relikviář s krvácející hostií v Offidě

pořádně nahromadilo, začali kopat. Když mnich vytáhl hrnce zabalený do ubrusu a rozbalil jej, našel ke svému překvapení krvácející tělo i hostii neporušené. Vzal ubrus i eucharistický zázrak a odnesl je do kláštera, kde nikomu nic neřekl. Za několik dní požádal opata kláštera, aby mohl navštívit své rodiště Offidu a pak tajně opustil s eucharistickým zázrakem Lanciano, aby se vydal asi 100 km na sever vzdálené Offidy, ležící rovněž na pobřeží Jaderského moře. Zde odevzdal eucharistický zázrak představenému kláštera Otci Michaelu Mallicanimu, který zázrak přijal s nadšením jako majetek Offidy a hned pro něj v roce 1280 začal budovat poutní svatyni. Potom vzal eucharistický zázrak vydal se ještě s jedním mnichem na sever do 250 km vzdálených Benátek, aby tam ve vší tajnosti nechal zhotovit od vyhlášeného umělce – zlatníka nádherný relikviář. Sotva však mniši odjeli lodí, běžel zlatník všechno oznámit benátskému dóžovi. Ten dychtivý, aby eucharistický zázrak získal pro Benátky, nařídil, aby odjíždějící loď se dvěma mnichy byla zastavena. Když už benátská loď doháněla loď s mnichy, strhla se prudká mořská bouře, díky které mniši unikli a přistáli v Anconě, odkud došli posledních 75 kilometrů do Offidy pěšky. Relikviář s eucharistickým zázrakem byl umístěn v poutním kostele, kde je uctíván až do dneška.

Připravil Karel J. Chrobák

Rychlé šípy navštívily Chicago

Přijely k nám do Ameriky až z Prahy, kde před léty přišly na svět z fantazie známého spisovatele Jaroslava Foglara. Přišly nás pobavit, rozveselit, vrátit nám kousek našeho mládí.

Co jsou vlastně ty Rychlé šípy? Je to klub mladých chlapců, kteří prožívají různá dobrodružství. Téměř všichni z nás, narození v (bývalé) Československé republice, jsme znali jejich tvůrce, redaktora Foglara, který jim vdechnul duši a uvedl je do života české a slovenské mládeže. Svou inspirací, láskou ke skautingu a svými vychovatelskými sklony, zapůsobil Foglar na tehdejší mládež, která ještě dnes, víc než 60 let po vydání prvních napínavých románů pro mládež, prožívá dobrodružství čtyřicátých let.

Díky nadanému režisérovi Pavlu Štěrbovi se dostaly Rychlé šípy v divadelní podobě až k nám, do Chicaga, kde bylo umožněno široké veřejnosti shlédnout tuto hru v Besedním domě v Ciceru. Mladí herci skupiny DECH (neboli Divadelní Elékové Chicago) se rozhodli pokračovat v divadelní dráze první a druhé generace českých emigrantů. Zhostili se svého úlohy s radostí a nadšením herců z povolání.

Někteří z vás, diváků, kteří jste 20.května 2006 navštívili české divadlo a premiéru Rychlých šípů, jste byli překvapeni projevem a důkladností našich mladých elévů. Ať to byl Jiří Kasala v úloze vedoucího klubu Mirka Dušína, anebo jeho pobočník Pavel Bělocký jako Jarka Metelka, sympatický blondák Jindra Hojer v podání Stanislava Horáčka, roz-

tomilá Hana Šnajdrová v roli Červenáčka či všudypřítomný Petr Draxler, v úloze menšího poplety Rychlonožky. Všichni se zhostili svých úloh přesvědčivě a s patřičným elánem.

Samozřejmě, těch, kteří si zaslouží pochvaly bylo daleko víc. Z heců představujících záporné hrdiny musíme přinejmenším jmenovat Tomáše Laga v roli Dlouhého Bidla, fantastického Štětinače s myší za krkem v podání Radima Bílka i třetího člena Bratrstva kočičí pracky Bohouše, kterého představoval Radek Šulc. Vynikající bylo též ztvárnění několika ženských postav ve hře, které s mistrovskou profesionalitou dokázala Vlasta Kučerová. Uznání si zaslouží i ostatní herci počínaje těmi nejmenšími skautíky a konče zástupci zkušené herecké generace. Stejně tak si zaslouží pochvaly i technický personál – zvukaři, osvětlovači, kulisáci, maskéři i všichni ostatní, které nemůžeme vyjmenovat.

Pokud jste zmeškali premiéru i první reprízu tohoto představení nezoufejte, neboť další reprízy budou brzy následovat. Navíc režisér Štěrba už pomalu připravuje nové představení. Nesmím ale prozradit, co to bude, abych vám nezkazila překvapení. Mohu vás však ujistit, že se dobře pobavíte, zasmějete se a že se budete těšit na další a další hry Pavla Štěrby a DECHu.

Všem členům divadelní společnosti přejeme hodně úspěchů a těšíme se na další představení.

Vlada Williamsová

MLADÝM

První základní potřeba

Správná výchova vyžaduje především uspokojit základní potřeby dítěte. Při výchově dobrá vůle, láska a dobré úmysly nestačí.

Před mnoha lety napsal Thornton Wilder nádhernou komedii *Městečko*. Jedna ze scén vždy zasáhne každého diváka. Mladá paní Emily zemře hned po porodu na infekci. Vezou ji na hřbitov a ptají se: „Emily, máš možnost znovu prožít ještě jeden den svého života. Který si vybereš?“ ona říká: „Ach, vzpomínám si, jak jsem byla šťastná v den svých dvanáctých narozenin. Chci se k němu vrátit znovu!“ Mrtví na hřbitově se ji snaží přemluvit: „Emily, nedělej to.“ Ale ona trvá na svém. Chce vidět znovu maminku a tatínka. Scéna se změní a ona je zde jako dvanáctiletá o onom nádherném dni svých dvanáctých narozenin. Sestupuje ze schodů v šatíčkách, s kudrnatými vlasy. Ale maminka má tolik práce s pečením dortu, že se na ni nemá čas ani podívat. Emily povídá: „Maminko, podívej se na mne! Já jsem oslavenkyně!“ A maminka: „Dobře, slečinko oslavenkyně. Sedni si a snidej.“ Emily zůstane stát a říká: „Maminko, podívej se na mne!“ Ale maminka se nepodívá. Vejde tatínek a je tak zaměstnán vyděláváním peněz pro ni, že se na ni nikdy ani nepodívá; ani bratr se na ni nedívá, protože je příliš zabrán do svých věcí a nemá čas. Scéna končí s Emily uprostřed jeviště, jak říká: „Prosím, podívejte se někdo na mne. Nepotřebuji ani dort ani peníze. Podívejte se na mne, prosím.“ Samozřejmě ji nikdo neposlouchá, a tak se ještě jednou obrátí na matku: „Prosím, maminko.“ Pak se obrátí a pronese: „Odved'te mne pryč. Zapomněla jsem, jak vypadají lidská stvoření. Nikdo se na nikoho nedívá. Nikdo se už o nikoho nezajímá, že?“

Emily vyjadřuje základní potřebu všech dětí (a všech lidských bytostí): „Potřebu existovat“, potřebu být uznáván, považován za důležitého. V každé lidské bytosti od narození až do stáří existuje silná potřeba existovat, růst, něco pro druhé znamenat, prosadit vlastní osobnost, mít cenu. Novorozeneček, jakmile vstoupí na svět, vyjadřuje svoji touhu žít a existovat velice jednoduše, a patřičně se snaží o to, aby se na něj nezapomínalo (pláčem, křikem...). Dospívající vyjadřuje svoji touhu po pozornosti tím, co si obléká, hloupostmi, které provádí, svou originalitou...

Dítě potřebuje na sobě cítit obdivné pohledy rodičů: tak si myslí, že je středem světa. Existuje. Něco znamená. Dítě potřebuje vědět, že má cenu. Rosteme jediné prostřednictvím osob, které v nás věří. Například, pokud si hraje, nesmíme je bezdůvodně rušit. Šťastným dospívajícím je ten, kdo jednoho dne od svého otce uslyšel naprosto upřímně: „Jsi fakt úžasný. Viděl jsem, cos včera udělal pro babičku.“

Chci vaši pozornost

Rodiče se musí vyvarovat toho, aby dítěti nevěnovali negativní pozornost. Dítě se domnívá, že pokud si ho někdo všimne, když udělalo něco špatného, je to vždy lepší, než když si ho někdo nevšimne vůbec. Jedná se o skutečné dogma dětství, posla ničivého chování. Je možné, že někde na počátku vaší momentální neschopnosti napomenout vaše dítě, které, pokud je adekvátně potrestáno, reaguje nepřiměřeně, stála nějaká negativní pozornost. Jestliže například začne rozhazovat skládku po celé místnosti, dělá to možná proto, že si myslí, že je lepší vás rozzlobit, než se nechat ignorovat.

Prvním impulsem je dát dítěti co proto. Problémem je samozřejmě to, že nechceme, aby rostlo. Jediná věc, kterou v tom okamžiku totiž vnímáme, je, že zlobí. Řešení je jednoduché: co nejvíc ignorovat jeho špatné chování a za každou cenu se snažit mu nabídnout pozitivní postoj. Například můžeme poznamenat: „Moc by se mi líbilo složit tu skládku s tebou. Co kdybys ji sesbíral a zkusíme to?“ Pokud na to momentálně nemáme čas, je důležité to dítěti vysvětlit a uznat jeho potřebu neustálé pozornosti. Pokud tato základní potřeba dětí není uspokojena, snadno se v nich vzbudí komplexy méněcennosti, které se pak projeví nedostatkem sebedůvěry, neschopností převzít odpovědnost, infantilními regresemi, perfekcionismem s cílem se rodičům zalíbit; komplexy žárlivosti vůči sourozencům; pocity viny, jelikož dítě bude připisovat sobě a svým nedostatkům to, že není uznáváno.

Bruno Ferrero
Salesiánský magazín 2/2006

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Univerzita Karlova

Praha v dubnu 1348 prožívala rušné dny. Karel IV. svolal do Prahy sněm všech zemi Království českého. Pražské domy a hospody ožily hemžením hostů, spěchem služebníků, starostmi kuchařů a sklepmistrů, křikem podkoní a štolbů. Staroměstské rušné ulice sotva stačily cizím hostům, domácím zvědavcům, pestrým zbrojnošům, ziskuchtivým obchodníkům a prodávčům. Ve všech městských domech, na radnici, na tržišti, v kostele, v dílnách i v krčmách se hovořilo o sněmu, co bude projednávat, co nového královská vůle ustanoví. A byla to velká novina. Dne 7. dubna 1348 král Karel IV. stvrdil zakládací listinu pražské univerzity. Prohlásil, že zakládá vysoké učení, aby „obyvatelé českých zemí, lačníci po ovoci dobrých umění, nemuseli žebrot o cizí almužnu, ale aby měli ve vlasti stůl připravený..., aby sobě měli za slávu, že mohou jiné z ciziny zvát k lahodnosti vůně a k účasti na takovém vděku...“

Než však se rozpovídáme o historii Univerzity Karlovy a jejím Karolinu je třeba připomenout, že naše země v té době měly již řadu dobrých škol. Byly to středověké církevní školy, ale univerzita v této zemi dosud nebyla. Proto odcházela šlechta a děti majetnějších vrstev za vysokoškolským vzděláním do ciziny. V Evropě bychom tenkrát napočítali jednatřicet univerzit (15 v Itálii, 8 ve Francii, 5 ve Španělsku, 2 v Anglii a 1 v Portugalsku), ale na východ od Paříže a na sever od Alp bychom nenašli ani jednu.

Karel IV. věnoval univerzitě statky s polnostmi pro „poživu“ a domy, v nichž studenti i profesori bydleli, učili se, pořádali slavnosti a učená shromáždění. Takovým domům se říkalo „Koleje“. Střediskem univerzity se stala Karlova kolej.

Pražské vysoké učení se nazývalo učením obecným (studium generale). To znamená, že naši vysokoškolští profesori a vůbec absolventi tehdejších čtyř fakult (fakulta theologická, fakulta právnická, fakulta lékařská a fakulta artistická – filozofická) univerzity mohli působit ve všech zemích, které spadaly pod moc římské církve. Avšak málokterá univerzita v Evropě tak citlivě odrážela společenské proměny ve vlastní zemi jako pražská univerzita. Na rozdíl od pařížského obecného učení, kde měla převahu fakulta theologická a po ní fakulta artistická, v Bologni měla zase převahu fakulta právnická, v

Praze nabyvala postupem času převahu fakulta artistická, což mělo v dalším vývoji značný vliv na vznik specifického filozofického myšlení.

Nesmiřitelnost řádů pařížské a boloňské univerzity způsobila však na pražském vysokém učení první rozpory. Jejich řešení připadlo kancléři univerzity, pražskému arcibiskupovi Arnoštu z Pardubic. Ten 10. dubna 1360 ustanovil, že rektorem univerzity má být světský klerik, nikoli řeholník. Zásada jednoty univerzity určená pařížskou praxí narážela na odpor juristů, požadujících stále důrazněji autonomii. Počáteční praxe, kdy artistický rektor měl právnického vicerektora a naopak, vyústila v roce 1372 v Ustavení právnické fakulty v samostatnou právnickou univerzitu, spravovanou vlastním rektorem. Tím se pak převaha artistické fakulty nad fakultou theologickou a medicínskou stále mnohem výraznější. Růst artistické fakulty směřoval k převaze mistrů nad scholary, takže původní společenství scholárů (universitas scholarium) se měnilo na společenství mistrů, kteří tak měli převahu v rozhodování.

Již podle své zakládací listiny a papežova souhlasu k založení byla univerzita ve smyslu výsad starých a proslavených univerzit samostatnou institucí, jež se spravovala vlastními řády. Jejím nejvyšším pánem byl rektor, který byl jejím správcem, soudcem i dohlížitelem nad zachováním univerzitních statutů. Jeho funkce se vztahovala i na správu univerzitních statků a jmění. Před-seďal schůzí univerzitní rady i shromáždění univerzitní obce a reprezentoval univerzitu při všech důležitých událostech. Ve smyslu naznačených výsad byla univerzita vyjmuta z církevního i světského zákonodárství. V roce 1392 král Václav IV. ve svém rozhodnutí stanovil, že všichni členové pražské univerzitní obce, tj. mistři, doktoři, studenti, a jejich čeleď jsou spolu se svými právy a majetkem osvobozeni ode všech dávek a daní a rovněž vyňati ze soudní pravomoci kteréhokoli stupně v Českém království. V případě, že by se jakýmkoli způsobem provinili, podléhají jedině soudu rektora univerzity, jemuž jsou k rozhodování určeni čtyři poradci z členů univerzitní obce. Na žádost krále Václava IV. potvrdil toto rozhodnutí v plné šíři papež Bonifác IX. bulou z 21. prosince 1397.

Univerzitní koleje

Karel IV. i jeho syn Václav IV. si plně uvědomovali, že hospodářským a tedy existenčním základem univerzity jsou tak zvané „univerzitní koleje“, budovy určené pro ubytování univerzitních mistrů a studentů a dále zajišťující všestranný provoz a činnost univerzity. I v tomto ohledu se Karel IV. a jeho syn Václav IV. nechali inspirovat francouzským kanovníkem Robertem de Sorbon, který v roce 1257 věnoval pařížské univerzitě dům, který se stal základem pozdější slavné proslulé „college de Sorbonne“, do dnes proslulé pařížské Sorbonny.

Karel IV. a jeho následník Václav IV. věnovali mimořádnou pozornost a také osobní péči vybavení pražské vysoké školy potřebnými existenčními zdroji, jejichž pořízení nesvalovali na církevní hodnostáře, ale považovali si za čest, založit je z vlastních prostředků. První univerzitní kolej byla nazvána podle svého zakladatele kolejí Karlovou a svoje přístřeší našla ve velkém domě získaném od bohatého Lazara Žida v roce 1366. Karel IV. poručil dům stojící na rozhraní Sterého Města a Židovského Města, pěkně upravit a rozšířit. Dnes už není po tomto domě ani památky, ale je známo, kde býval: na místě domu čp. 62 na rohu Jáchymovy a Maislovky ulice na Starém Městě. K bohatě vybavené první univerzitní kolejí nazvané „Collegium Karolinum“ Karel IV. přivtělil i kolej kapituly Věch svatých. V roce 1383 Václav IV. koupil pro Karlovu kolej středověký palác Jana Rotleva, královského mincmistra v Kutné Hoře, a dal sem přenést sídlo Karlovy koleje. Mohutná budova ozdobená věžemi měla 141 oken, což svědčilo o její rozlehlosti. Tato budova dodnes slouží jako centrální budova pražské univerzity (Karolinum). Původně sloužila za příbytek mistrů artistické a theologické fakulty a konaly se v ní univerzitní disputace, promoce, shromáždění univerzitní obce, volby rektorů a jiné slavnostní akty.

Ještě za života Karla IV. byla z císařovy nadace připojena ke Karlově kolejí v roce 1373 zvláštní kolej právnická, sloužící potřebám nově vytvořené právnické univerzity. Václav IV. založil v roce 1380 novou kolej nazvanou Kolej krále Václava, aby pokračoval v zakladatelské tradici svého otce. Václavova kolej byla určena pro artistry a theology, poněvadž rostoucí požadavky na

posluchárny nemohla už Karlova kolej uspokojit. V té době z nadace Vincence Nejdka ze Zhořelce vznikla i kolej pro chudé studenty univerzity, nazývaná „Domem chudých studentů“ nebo prostě „Kolej chudých“ (collegium pauperum). Svoji kolej měli i medicci. Každá kolej patřila některé z fakult, měla svoje statky, darované buď králem, šlechtou, nebo bohatým měšťanem, a z tohoto majetku se nejenom spravovala, šle i vydržovala své profesory. Ke koleji medicci náležela také velká botanická zahrada (tzv. medicciální), kterou založil osobní lékař Karla IV. Angelo z Florencie a to v místě, kde se dnes rozkládá ohromná budova hlavní pošty v Jindřišské ulici. Byla to tenkrát jediná botanická zahrada v Evropě kromě Itálie. Dnes má Karlova univerzita svoji botanickou zahradu (patří přírodovědecké fakultě) v ulici Na slupí, nedaleko Karlova náměstí.

Život studentský na pražské univerzitě

Pražská univerzita přitahovala k sobě studenty a profesory z blízké ciziny. Nebylo divu: Praha patřila mezi nejpřednější města. Sám Karel IV. ji nazval „městem nejpůvabnějším“. Cizinci ji pak dávali přídomek „zlatá“, a to nejen pro hojnost pokladů v ní shromážděných, ale také pro silně pozlacené olovené střechy hradních bran, které svítily do daleka.

Studenty středověká Praha ještě více ožila. Ulice se studenty hemžily a veselá studentská cháska natropila řadu výtržností; měla ráda dobrý truňk i hezká pražská děvčata. Aby však studenti příliš nezbujněli, dohlíželi na jejich chování profesori, a jakmile se studenti skutečně provinili, hostilo je univerzitní vězení zvané „Kurník“. Univerzita se spravovala vlastními zákony a studenty mohl trestat pouze volený rektor s univerzitní radou, v níž byli zastoupeni i děkani jednotlivých fakult.

Studenti se dělili na bohaté a chudé. Studium na školách, a zvláště na univerzitě, stálo mnoho peněz. Platilo se za všechno i za zkoušky. Chudý to měl ještě o to horší, že o Dovolení ke studiu musel žádat pána, jehož poddaným byli jeho rodiče. Když pán nedal souhlas, synek se učit nesměl. Bohatí studenti obyčejně o co méně studovali, o to více bezstarostně užívali studentského života.

Na univerzitě bylo možné získat dva stupně hodnosti. Kdo podstoupil zkoušky nižší, stal se bakalářem. Nosil řasnatý plášť (tabard) a čapku (biret), a když nechtěl působit na univerzitě, aby se zde připravoval k dosažení vyšší hodnosti, odcházal učit na normální školy. Vyšší zkoušky pak opravňovaly k užívání titulu mistra nebo doktora. Oba tituly si byly rovnocenné: doktory se nazývali absolventi právnické a lékařské fa-

kulty, mistry pak absolventi fakulty theologické a artistické (filozofické). Když mistři nebo doktoři nechtěli zasednout na mistrovskou stolicí a přednášet na některé z fakult univerzity, působili pak v praxi jako lékaři, právníci, úředníci, církevní hodnostáři. Mnoho nadaných mužů nezůstalo na univerzitě přednášet jen proto, že se vysokoškolsí profesori nesměli až do počátku 17. století ženit.

Dějiny univerzity jsou dějinami národa

Dějiny Univerzity Karlovy a jejího Karolina jsou dějinami českého národa, protože Pražské vysoké učení žilo vždy velikými myšlenkami i smělými činy. V roce 1409 byl v Karolinu vyhlášen Kutnohorský dekret, jímž Václav IV. zdůraznil a potvrdil rozhodující práva Českého národa na Pražském vysokém učení. K vyhlášení dekretu přispěl i Mistr Jan Hus, který v té době působil na univerzitě jako její profesor a od podzimu roku 1409 jako rektor. V té době na univerzitě přednášel také Mistr Jeroným Pražský.

Na univerzitě přednášela řada výtečných učenců. V 16. a na počátku 17. století zde přednášeli například matematik, lékař, astronom a botanik Tadeáš Hájek z Hájku a Matouš Kollin z Chotěřiny, znalec klasických jazyků, především řečtiny. Ke znamenitým profesorům na univerzitě patřil také slovenský lékař Jan Jesenius, který v Praze jako první provedl veřejnou pitvu lidského těla. Prohraná bitva na Bílé hoře v roce 1620 znamenala i prohru pro Karlovu univerzitu. Doktor Jesenius svoji účast na stavovském odboji zaplatil potupnou smrtí na Staroměstském náměstí, jiní profesori odcházeli i do vyhnanství. Později došlo ke spojení akademie Ferdinandovy s Univerzitou Karlovou. V Karolinu i Klementinu se přednášelo až do roku 1918.

Ale vraťme se zpět a to do 18. století. Koncem 18. století místo latiny nastoupila na univerzitě jako vyučovací jazyk němčina - germanizační snahy habsburské politiky se pochopitelně uplatňovaly v nejvyšší míře i na školách. Ale osvícenství umožnilo pronikání svobodomyslnějších názorů do škol, úřadů a paláců. Nastal rozmach přírodních i lékařských věd, bylo zavedeno na vysokých školách inženýrské studium.

Ruch doprovázející počátky našeho národního obrození se dostal také na pražskou univerzitu. Karolinum se stalo domovem Královské české společnosti nauk (předchůdkyně Československé akademie věd) a ve svých zdech univerzita vítala první obrozenec - zakladatele slovanské jazykovědy Josefa Dobrovského, historika Gelasia Dobnera, knihovníka Karla Rafaela Ungara a další muže novodobé české vědy. V roce

1791 byla na univerzitě zřízené stolice českého jazyka. Jako první na ní přednášel člen Společnosti nauk, horlivý odpůrce germanizačních snah František Martin Pelcl. V 19. století studenty na univerzitě vyučoval a národnostně uvědomoval profesor slovanských jazyků František Ladislav Čelakovský, světoznámý fyziolog Jan Evangelista Purkyně a celá řada dalších významných mužů. Např. Jungmann, lékaři Thomayer a Janský, literární kritik F. X. Šalda a další.

Doba temna pro Univerzitu Karlovu nastala v době okupace Československa. Hned na podzim roku 1939 došlo k ostré srážce mezi českými studenty a německými okupanty. Odplata okamžitě následovala. České vysoké školy byly uzavřeny, studenti vězněni, popraveni, odvázeni do koncentračních táborů. Na paměť těchto událostí se stal 17. listopad, den uzavření českých vysokých škol, Mezinárodním dnem studentstva.

Teprve po osvobození v roce 1945 se brány univerzity opět otevřely. Studenti se nadšeně pustili do práce. A měli co dělat. Budovy univerzity byly zpustošené, knihovny rozkradené, archivy a laboratoře vědeckých ústavů rozstrkány do všelijakých skladů a úkrytů. Studenti na podzim roku 1945 chodili první měsíce na univerzitu s vědrem a rýžákem.

Karlova univerzita dnes

Její věhlas znovu sahá daleko za hranice naší vlasti a lahodnost vůně Caput Regni zve studenty z nesmírných dálek, ze všech končin světa. Dnes má Karlova univerzita třináct fakult, jedenáct z nich sídlí přímo v Praze. Každá fakulta má svoje rozsáhlé, moderně vybavené budovy a na jednom místě je nenajdeme. Jinde se usadila fakulta filozofická, jinde právnická, přírodovědecká, tělesné výchovy a sportu, fakulta všeobecného lékařství, dětského lékařství, zubního lékařství, lékařská fakulta hygienická, fakulta žurnalistiky, matematicko-fyzikální fakulta a fakulta pedagogická.

I když univerzita žije tepem dnešního moderního života, je budova Karolina ztělesněním historie, půvabu, kouzla i moudrosti věků. Povznášející až posvátné jsou slavnostní promoce, které se konají v hlavní aule. Jednotlivé fakulty pro své absolventy nabízí další postgraduální studia.

Touha po vzdělání do pudy univerzity zapustila své hluboké kořeny. „Omni thesauro sapientia praestat et auro.“ - Moudrost je lepší než zlato a všechny poklady světa. Tato sentence Vás přímo osloví v historických prostorách univerzity, která každoročně vítá na své půdě nadšené studenty.

Alena Kulheimová
Česká republika

Paths of Glory and Tribulations

This is a continuance of the odd events which occurred in 1968 in the communist controlled Czechoslovakia. Despite hopeful signs pointing toward the ultimate collapse of the cruel regime the Czech and Slovak population would have to wait for another 21 years to witness its final demise...

1968

August 20-21 Without warning the Warsaw Pact countries, minus Romania, invade Czechoslovakia at 11:00 P.M. with combined forces totaling around 200,000 men. The government orders the people and army not to resist. The population remains calm, although there is passive resistance and sporadic civilian resistance throughout the country that results in loss of life. Dubček, Černík, Josef Smrkovský, and some other leaders of the government are arrested and taken to Moscow. This marks the beginning of the end of the Prague Spring reform movement.

August 21 The Communist party holds a secret congress where it reelects Dubček as first secretary.

The National Assembly meets, condemns the invasion, and vows not to adjourn until foreign troops leave the country.

The Soviet Union justifies the invasion by stating that unnamed Czechoslovak governmental and Communist party leaders asked for assistance.

August 21-24 Some members of the United Nations Security Council attempt to persuade the general secretary to send a special envoy to Prague to seek the release and guarantee the safety of the detained Czechoslovak leaders. The Czechoslovak delegate asks on August 27 that the council remove the item from the agenda after the Czechoslovak leadership returns from Moscow on the same day.

August 23 An hour-long general strike is held throughout the country to protest the invasion.

A United Nations Security Council resolution condemning the invasion of Czechoslovakia and demanding the withdrawal of all foreign troops from the country is vetoed by the USSR.

August 23-26 President Ludvík Svoboda flies to Moscow for discussions with the Soviets regarding matters caused by the invasion. He refuses to begin the talks until Dubček and the others are released and restored to leadership.

The Soviets allow the Czechoslovak regime to remain in power, but they force it to sign an agreement that halts the reforms and establishes tighter controls over many spheres of society. Furthermore, Soviet troops will remain temporarily until the situation has normalized, with the Soviet government deciding when this normalization has occurred.

August 25 Representatives of the other Warsaw Pact nations that invaded Czechoslovakia take part in the Moscow discussions between Czechoslovakia and the Soviet Union.

A small number of Soviet intellectuals wave pro-Czechoslovak banners in Red Square and are immediately arrested. They receive stiff sentences in November.

August 27 The Czechoslovak leaders return from Moscow and Dubček urges his country to remain calm and to support the Moscow agreement.

Soviet troops begin leaving the center of Prague.

August 28 The National Assembly declares the Soviet-led invasion illegal and demands a specific date for the withdrawal of all foreign troops.

August 31 The Communist party elects a new presidium that includes only two, out of 18, members against reforms.

September 2 The government bans three anti-communist journals due to Soviet complaints that the journals were critical of Soviet actions.

September 3 Under pressure from the Soviet Union, deputy premier Ota Šik, the architect of many of the economic reforms, resigns.

September 8 A 59-year-old Polish bookkeeper, Ryszard Siwiec, sets himself on fire at a fall festival in a major stadium in Warsaw to protest the invasion of Czechoslovakia. He dies four days later. This event goes unnoticed until 1991, after the fall of communism in Eastern Europe, when a film about the incident, *Cry for Freedom*, is released.

September 10 A government proclamation assures the population of continued reforms and the security of its personal freedom.

While visiting Moscow to sign economic agreements, Premier Černík tries to reassure his country of continued civil liberties and free access with the West.

September 11 Soviet tanks begin to withdraw from Prague.

September 13 Although it had not participated actively in several years, Albania formally leaves the Warsaw Pact citing Soviet aggression in Czechoslovakia as its reason.

The government reinstitutes direct press censorship, but Premier Černík asserts that there will still be room for criticism.

September 14 Alexander Dubček goes on television to urge his people not to provoke the occupation troops.

September 19 Under pressure from the Soviets, the foreign minister is removed.

October 2 During a speech at the opening of the United Nations, U.S. Secretary of State Dean Rusk denounces the Soviet-led invasion of Czechoslovakia.

October 3-4 During negotiations in Moscow, where the Soviets complain that "normalization" is moving too slowly, the Czechoslovak leaders agree to end and take apart their reforms and to allow for a "temporary" occupation of the country.

October 16 Soviet Premier Kosygin flies to Prague to sign an agreement that formally allows Soviet troops to remain "temporarily" in Czechoslovakia after the Czechoslovak regime was forced to accept Soviet occupation on August 23-26. Two days later the National Assembly approves the treaty, which Gustáv

Soviet tanks and soldiers on the streets of Prague during the August 1968 Warsaw Pact invasion.

Husák, the first secretary of the Slovak Communist party, calls a proper step toward "normalization."

October 25 East German troops leave Czechoslovakia to avoid comparisons with the 1939 German destruction of the country and possible Western Allied protests concerning the use of German troops outside Germany. Four days later the forces of Poland, Hungary, and Bulgaria also depart.

October 27-30 On the 50th anniversary of the establishment of Czechoslovakia, celebrated for the first time since the Communist takeover in 1948, anti-Soviet demonstrations take place throughout Czechoslovakia.

October 30 President Svoboda signs into law one reform bill federalizing the

country into two parts to take effect on January 1, 1969.

November 7 Anti-Soviet demonstrations erupt throughout the country on the 51st anniversary of the Bolshevik Revolution in Russia. Police intervene brutally to break them up.

November 14-17 The Central Committee of the Communist party elects an eight-man committee to handle the problems stemming from the occupation. The committee outlines a program to restrict many freedoms granted during the reform period. On November 18 the Communist party publishes excerpts from the three-day meeting emphasizing the need to prevent the same "mistakes" of the reform movement from re-occurring.

November 18-21 A three-day sit-in protesting the Soviet-led invasion and supporting the reform program takes place by university students throughout the country in conjunction with the International Student Day on November 17; the government denounces the sit-in.

November 25 The government announces travel restrictions to the West.

December 7-8 Czechoslovak and Soviet leaders end a secret summit meeting in Kiev, where the Czechoslovaks report on economic affairs, the agenda for the upcoming Central Committee meeting, and the federalization of the country on January 1.

Tony Jandáček

The Unsung Heroes of Parenting

It's not easy being a dad

Having used this combined May-June space last year to write in honor of mothers, I feel it is only fair this year to pay tribute to the other, perhaps lesser-praised parents: fathers. Because it's not easy being a dad.

Not that I would actually know, since I'm a mom, but I can imagine. I do know that while mothers occupy a place of reverence in our society, fathers are often held up to ridicule. Just watch television for a day, and the evidence will be overwhelming. Fathers on TV are clueless. They invariably choose the wrong frozen dinner, the wrong cell phone plan, the wrong family car. Then the mothers step in with their superior wisdom. Television dads get no respect.

Sometimes real-life dads don't either. No sailor ever leaves a foreign port with a tattoo that says "Father" under a freshly inked heart. No professional football player ever mouths the words "Hi, Pop" to an end-zone camera. No college student, away from home for the first time and sick with the flu, secretly wishes for Dad to show up with chicken soup. Fathers almost always come in second to mothers in the parental game.

I know my poor husband felt like second fiddle when we became parents. During our first pregnancy and birth, he often felt unnecessary

once he had made his admittedly essential contribution to conception. The physical demands of child-bearing were definitely, noticeably, on me, though I relied on his constant support. Then when our newborn daughter was nursing day and night, not only did he feel extraneous to the initial mother-child bonding process, I believe he felt that he had gone down a notch on the list of my true loves. In a way, he had, of course, but not permanently. I know: the impact of a baby on a mother's affections is unexplainable. It's just one more reason why it must be hard to be a dad.

We want our dads to be solid and dependable, like rocks, but we also want them to show some emotion. We want them to be good at manly things, like assembling bikes and fixing sprinkler systems and mounting awesome displays of Christmas lights, but we also want them to enjoy dance recitals and tea parties and awards ceremonies. Amazingly enough, some dads reach deep within themselves and manage to do all of these things, but they are mostly unsung heroes. It seems we only hear about the deadbeat dads and the abusive dads and the absent dads. We take for granted the dads who are steadily doing the work of fathering.

My own father, with six children, has experienced his fair share of tea

parties and dance recitals, of Christmas lights and home projects with many parts. He has become a fun and indulgent grandpa. He has also taught the next generation of fathers in our family a life lesson in cherishing their children in the fleeting time that they are still children.

So here's a wish for a Happy Father's Day to my dear old dad and to my excellent husband and to all you dads who make an impossible supporting role look easy. Fathering looks good on you. Although we mothers are sometimes annoyed that we can say something ten times to our oblivious children, and then you fathers walk into the room and say it once in a deeper voice and the children miraculously hear you, we still love you. We respect you. At the end of the day, especially on Father's Day, we know we wouldn't enjoy parenting nearly as much without you.

May God the Father, who knows well the depth and breadth of a father's love, bless all fathers—godfathers, biological fathers, adoptive fathers, stepfathers, grandfathers, uncles, pastors, role models, and mentors on Father's Day and every day.

*Valerie Schultz,
Liguorian, May - June 2006*

KRÁSY NAŠÍ VLASTI

Lipenská přehrada

První poválečné vodní dílo, které vytvořilo největší umělou vodní plochu v tehdejší ČSR, bylo vybudováno na horním toku řeky Vltavy u dřevařské osady Lipno s cílem využití energetického potenciálu řeky. Přehradní hráz leží asi 20 km jižně od Českého Krumlova a 8 km západně od Vyššího Brodu.

V oblasti Lipna byly postupně vybudovány dva přehradní stupně. Lipno I je hlavní přehradou, níže po proudu byla nad Vyším Brodem postavena přehrada Lipno II jako vyrovnávací nádrž pro vodu vypouštěnou z horní přehrady. Vodní dílo Lipno vzniklo v letech 1952 - 1959 jako čtvrtý stupeň tzv. Vltavské kaskády (dříve byly vybudovány přehrady Vrané - 1935, Štěchovice - 1945, Slapy - 1954).

Historie Lipenské přehrady je však mnohem starší. První reálný návrh na zkrocení Vltavy na jejím horním toku s možností vybudování umělého jezera pocházel již z roku 1892. V roce 1899 byl zpracován návrh na vybudování přehradních nádrží na horní Vltavě. Majitelé okolních pozemků se však postavili proti tomuto záměru a k realizaci nedošlo. Ve 30. letech dvacátého století se inženýři Zemského úřadu zabývali projektem přehrady, která měla být lokalizována do prostoru osady Lipno. Druhá světová válka však plány na výstavbu překazila a teprve v roce 1948 vznikla nová studie, která byla základem pro projekt celého vodního díla.

Jeho stavba byla zahájena roku 1952 přípravnými pracemi. V roce 1953 zahájili minéři ražení odpadního tunelu - dokončen byl o tři roky později (délka 3.600 m). Sypaná hráz se stavěla od roku 1956 do roku 1959. Podzemní hydroelektrárna byla budována v letech 1955 - 1959. Vlastní přehrada vodního díla Lipno I je poměrně malá. Jedná se o sypanou zemní hráz dlouhou 282 m s výškou pouhých 26 m nade dnem údolí. Obsahuje přes 270.000 tun různých druhů zeminy. Je zakončena betonovým gravitačním blokem, jehož propustí protéká přepadová voda z jezera.

Jezero, které vzniklo za hrází, je právem nazýváno "jihočeským mořem". Jedná se o největší vodní plochu v České republice. Dosahuje délky 44 km a v místě největší šířky (u Černé v Pošumaví) činí vzdálenost obou břehů 10 km. Jezero má průměrnou hloubku 6,5 m, maximální hloubka je 21 m. Jeho plocha činí 4.659 ha a obsahuje 306 milionů krychlových metrů vody. Oblast Lipenské přehrady je dnes vyhledávaným cílem mnoha turistů a rekreantů.

Zcela ojedinělou stavbou je podzemní hydroelektrárna, která byla na Lipně vybudována. Ve skalním masivu byla uměle vytvořena jeskyně, do níž by se vešel celý chrám svatého Víta v Praze (jeskyně má výšku 37 m). V ní je v hloubce 171 m uložena elektrárna. Výrobu elektřiny zajišťují soustrojí se dvěma Francisovými turbinami. Výjimečnou zajímavostí přehrady je 3,6 km dlouhý podzemní odpadní tunel, kterým je odváděna přepadová voda od turbin do vyrovnávací nádrže Lipno II.

V lese nedaleko dnešní hráze Lipenské přehrady, se nacházela jeskyně, která kdysi sloužila jako poustevna. Zde kdysi žil poustevník Godoš, muž Mandy, dcery cikánského hejtmana Wolfa. Manda zemřela po čtyřech letech manželství následkem prostřelení plic, které utrpěla při obléhání cikánského tábora dne 29. května

1715. Manda je pochována vedle kostelíka sv. Oldřicha u Vltavy. Godoš zemřel po mnoha letech a byl vedle Mandy pohřben.

Po třicetileté válce nastalo velké stěhování Cikánů z Maďarska směrem proti proudu Dunaje. Část Cikánů se usadila i v jižní části Šumavy a několik desítek z nich našlo úkryt v zalesněném kopci na pravém břehu Vltavy mezi Uhlířským vrchem a Vyklestkou. Kopci se dodnes říká Cikánský vrch. Zde mezi převisy a štěrbinami žilo na konci 17. století 50 až 60 stálých příslušníků tlupy. Nebyli to jen Cikáni, ale i lidé, kteří se z různých důvodů ukrývali před spravedlností. Jedním z nich byl i Godoš, syn německého uprchlíka z Porýní. Vyrůstal v táboře mezi svými vrstevníky, společně i s dcerou náčelníka Wolfa - Mandou. Tlupa dlouho loupila zásadně daleko od svého tábořiště. V květnu 1715 však bylo rozhodnuto vojensky přepadnout tábor náčelníka Wolfa v lese pod dnešním Cikánským vrchem.

Při přepadení došlo k přestřelce, při které se Wolfovi a většině mužů podařilo utéci. Za úsvitu byl vykopán hrob, do něhož bylo uloženo 13 mrtvých, převážně žen a dětí. Vyšebrodský farář, pater Alberik, u hrobu později nechal postavit hrubě otesaný 90 cm vysoký pomníček s křížkem a letopočtem 1715. Pomníček tam stojí dodnes, hrob však byl v letech 1820 a 1824 otevřen a nalezené kosti převezeny k výzkumu do Vídně. Vojáci po čtyři dny, od 25. do 29. května 1715, pročešávali okolní lesy a hledali ty, kterým se podařilo uniknout. Jedenáct uprchlíků našlo společný hrob u Kaplíček, kde také stával pomníček. Ten však shmul buldozer spolu s celou vesnicí. Otec Mandy byl zabit v Martínkově, když se chtěl pomstít hajnému za to, že ukázal vojákům cestu.

Při přestřelce Mandě Wolfové jedna ze střel poranila plíce. Podařilo se jí ale utéci do domku rybáře vedle kostelíka svatého Oldřicha u Vltavy. Zde jí přivolaný ranhojčí odstranil uvízlou kulku. Nezraněný Godoš se skrýval poblíž Čertovy stěny. Manda se postupně uzdravila a v květnu 1716 slavili Godoš s Mandou sňatek v kostelíku sv. Prokopa. Jejich manželství zůstalo bezdětné. Živili se podomním prodejem krejčovských výrobků a drobného zboží. V roce 1720 začala však cikánská žena pociťovat následky zranění, velmi si jí přitížilo, a tak zimu trávili v domě rybáře. Na jaře 1721 Manda zemřela. Je pohřbena vedle zdi kostela sv. Oldřicha. Godoš se vrátil do Porýní a vždy po několika letech navštěvoval hrob své ženy.

Když Godoš zestárl, vrátil se do míst, kde byla pohřbena jeho nebožka. V zimě žil v rybárně, v létě ve staré opuštěné poustevně, kterou objevil jako chlapec, když vyrůstal v tlupě a toulal se po okolí. Poustevna byla založena poustevníky z kláštera v Přední Výtoni, kteří žili v létě roztroušeni v okolí kláštera po lese a přes zimu se pak vraceli do svého kláštera. Godoš obýval poustevnu po celou řadu let, po vzoru svých poustevnických předchůdců. Až jednou byl nalezen mrtvý s růžencem v rukou. Podle přání byl pochován vedle své ženy Mandy. Poustevna v současné době čeká na svoji obnovu a zpřístupnění, kdy se pak stane součástí okruhu lesácké naučné stezky s výchozí i cílovou zastávkou na hrázi Lipna. Podle www.ckrumlov.cz

Foto na zadní straně: „Jihočeské moře“ - Lipenská přehrada

